

VETRINE

Profesinis švietimas ir mokymas, siekiant
pertvarkyti aprangos gamybos procesus

"ENTRE-FASHION" vadovas

Geriausios praktikos, kaip rengti mokymus tvarumo srityje

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

VETRINE

Vocational Education & Training
towards re-inventing apparel procedures

„Entre-Fashion“ vadovas

*Geriausia tvarumo mokymų rengimo tekstilės ir drabužių
pramonėje praktika*

2026 m. kovas.

Finansuojama Europos Sąjungos lėšomis. Tačiau išreiškiamas požiūris ar nuomonė yra tik autoriaus (-ių) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Europos švietimo ir kultūros vykdomosios įstaigos (EACEA) požiūrį ar nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei EACEA negali būti laikoma už juos atsakinga. Bendrai finansuojama pagal Europos Sąjungos programą „Erasmus+“ pagal dotacijos sutartį Nr. 101110642

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

Projekto akronimas:	VETRINE
Pilnas projekto pavadinimas:	Profesinis švietimas ir mokymas, siekiant pertvarkyti aprangos gamybos procesus
Dotacijos sutarties Nr.:	101110642
Rezultato numeris ir pavadinimas	„Entre-Fashion“ vadovas
Paskirstymo lygis:	PU – vieša / SEN – konfidenciali / ES slaptas
Atsakingas autorius (-iai) / partneris:	ATP – Portugalijos tekstilės ir aprangos asociacija
Prisidėję autoriai / partneriai:	ATP, CITEVE, TEXTFOR, AEG, DIMITAR TALEV, PIRINTEXT, CHIMAR, EUROTRAINING, NOVEL
Recenzavo:	Christina Stamataki, EUROTRAINING
Bendras puslapių skaičius:	50

Pataisymų istorija

Numeris	Data	Aprašymas
0.1	2026 m. kovo 23 d.	Projektas
0,2	31/04	1 galutinis
0,3	28/05	Peržiūrėta
0,4	18/06	Galutinė versija

Originalumo pareiškimas

Šiame darbe pateikiami originalūs, anksčiau neskelbti darbai, išskyrus atvejus, kai aiškiai nurodyta kitaip. Anksčiau paskelbta medžiaga ir kitų autorių darbai buvo pripažinti tinkamai nurodant šaltinius, cituojant arba abiem būdais.

Autorių teisės

Šis darbas yra licencijuotas VETRINE konsorciumo pagal „Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International“ licenciją, 2023 m. Daugiau informacijos rasite adresu <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

VETRINE konsorciumą sudaro: „Eurotraining“ švietimo organizacija, Kauno technologijos universitetas, „Chimar“ (Hellas) Ae, Centro Tecnológico das Industrias Textil e do Vestuário de Portugal, Associacao Têxtil e Vestuário de Portugal, Nevrokopska Profesionalna Gimnaziya Dimitar Talev, Pirin-Tex Eood, Centro de Estudios Aeg Arroka Sl, Confederacion de la Industria Textil Asociacion, Cedecs-Tcbl, Centre Scientifique & Technique de l'industrie Textile Belge Asbl, „Novel Group“ Sarl.

Atsakomybės apribojimas

Visa šiame dokumente pateikta informacija gali būti keičiama be išankstinio įspėjimo. VETRINE konsorciumo nariai neteikia jokių garantijų dėl šio dokumento, įskaitant, bet neapsiribojant, numanomas garantijas dėl tinkamumo prekybai ir tinkamumo tam tikram tikslui. Konsorciumo nariai neatsako už šiame dokumente esančias klaidas arba tiesioginius, netiesioginius, ypatingus, atsitiktinius ar pasekminius nuostolius, susijusius su šio dokumento pateikimu, veikimu ar naudojimu.

Dėkojame už finansavimą

VETRINE projektas gavo finansavimą iš Europos Sąjungos EACEA.A – „Erasmus+“, ES Solidarumo korpuso pagal dotacijos sutartį Nr. 101110642. Tačiau čia išreikštos nuomonės ir požiūriai yra tik autorių nuomonės ir nebūtinai atspindi „“, Europos Sąjungos ar Europos švietimo ir kultūros vykdomosios agentūros (EACEA) nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei EACEA negali būti laikomos už jas atsakingomis.

Turinys

Santrauka	5
Kaip naudotis šiuo vadovu	6
Kam skirtas šis vadovas?.....	6
1. Įvadas ir tikslai.....	7
2. „Green VETRINE“ gebėjimų stiprinimo programa (CBP).....	8
2.1. Pagrindiniai motyvai ir tikslai	8
2.2. Gebėjimų stiprinimo programos struktūra	9
2.3. Gebėjimų stiprinimo programos susiejimas su „Entre-Fashion“ procesu.....	9
3. „Entre-Fashion“ procesas	10
3.1. „Entre-Fashion“ proceso tikslas.....	10
3.2. Procese dalyvaujantys subjektai.....	11
3.3. Struktūruotas mentorystės metodas	12
3.4. „Entre-Fashion“ proceso etapai.....	13
4. Mokymosi kelionės stebėjimas	14
4.1. Stebėjimo metodo tikslas	14
4.2. Stebėjimo priemonė	15
4.3. Mentorių atsiliepimai ir patarimai	15
4.4. Dalyvių apmąstymai apie mokymąsi	16
4.5. Stebėjimo indėlis į vadovą	16
5. Įgyvendinimas partnerių šalyse.....	17
5.1. „Entre-Fashion“ proceso organizavimas	17
5.2. Dalyvių atranka ir įtraukimas.....	17
5.3. Bendradarbiavimas su pramonės atstovais ir mentorais	19
5.4. Bendradarbiavimas su švietimo įstaigomis	21
5.5. Įgyvendinimo metu iškilę iššūkiai	21
5.6. Proceso galimybės ir pridėtinė vertė.....	21
5.7. Šalių patirtis: įgyvendinimo metu įgyta patirtis.....	22
5.7.1. Portugalija	22
5.7.2. Ispanija	26
5.7.3. Graikija.....	29
5.7.4. Bulgarija	33
6. Mokinių patirtys ir projekto eiga	36
6.1. Įvadas	36

6.2.	Motyvacija ir asmeninis įsitraukimas į tvarumo veiklą	36
6.3.	Eksperimentavimas su medžiagomis ir tvarus dizainas.....	37
6.4.	Kūrybiškumo ir tvarumo pusiausvyra	38
6.5.	Mentorių vaidmuo mokymosi procese	38
6.6.	Mokymosi rezultatai ir įgūdžių ugdymas	39
6.7.	Pagrindinės išvados, padarytos remiantis besimokančiųjų patirtimi	39
7.	Mentorių patarimai ir pramonės įžvalgos.....	40
7.1.	Pramonės įsitraukimo svarba	40
7.2.	Mentorių vaidmuo „Entre-Fashion“ procese	40
7.3.	Pramonės požiūris į tvarią mados plėtrą.....	41
7.4.	Mokymasis iš dialogo tarp švietimo ir pramonės	42
7.5.	Pramonės įsitraukimas kaip ateities įgūdžių variklis.....	42
8.	Geriausia tvarios mados švietimo praktika	42
8.1.	Įvadas	42
8.2.	Žinių ir praktinių eksperimentų derinimas.....	43
8.3.	Tvarumo integravimas į visą produkto gyvavimo ciklą	43
8.4.	Švietimo ir pramonės bendradarbiavimas	43
8.5.	Refleksijos ir dokumentavimo skatinimas	44
8.6.	Mentorystės ir tarpusavio mokymosi vertė.....	44
8.7.	Mokymosi patirčių, susijusių su realiu pasauliu, kūrimas	44
9.	Išvados ir ateities perspektyvos.....	45
9.1.	Pagrindiniai „VETRINE“ mokymosi patirties rezultatai.....	45
9.2.	Indėlis į tvaraus mados švietimo plėtrą.....	45
9.3.	Švietimo ir pramonės ryšių stiprinimas	46
9.4.	Ateities perspektyvos ir galutinės išvados	46
10.	Praktiniai nurodymai ir rekomendacijos būsimam įgyvendinimui	48

Santrauka

Projektas „**VETRINE**“ prisideda prie tekstilės ir aprangos sektoriaus transformacijos, skatindamas **tvarumą, inovacijas ir stipresnius ryšius tarp švietimo ir pramonės**.

Atsižvelgiant į tai, šiame vadove apibendrinami **4-ojo darbo paketo** rezultatai, integruojant „**Green VETRINE**“ **gebėjimų stiprinimo programą (CBP)** ir „Entre-Fashion“ procesą į nuoseklų ir struktūrizuotą mokymosi modelį. Šis integruotas požiūris parodo, kaip tvarumo ugdymas gali peržengti teorinio mokymo ribas ir būti veiksmingai pritaikytas praktikoje per projektinį mokymąsi, mentorystę ir realių produktų kūrimą.

Šiame vadove pateikta metodika pabrėžia **konceptualių žinių ir praktinių eksperimentų derinimo svarbą**. Įtraukdamas besimokančiuosius į pakartotinius kūrimo procesus, sprendimų priėmimą esant apribojimams ir nuolatinę refleksiją, šis požiūris skatina ugdyti tvarumu grindžiamus ir rinkos tendencijas suprantančius specialistus.

Įgyvendinimas įvairiose partnerių šalyse dar kartą įrodo, kad metodika lengvai pritaikoma skirtingiems švietimo kontekstams, institucinėms aplinkoms ir besimokančiųjų profiliams. **Tai sustiprina „VETRINE“ poziciją kaip pavyzdinės iniciatyvos tvaraus mados švietimo srityje**, siūlančios modelį, kurį galima perkelti ir taikyti už projekto ribų.

Taigi, šis vadovas yra skirtas kaip **praktiškas ir įgyvendinamas orientyras institucijoms, pedagogams ir specialistams**, siekiantiems stiprinti tvarumo švietimą tekstilės ir aprangos sektoriuje. Jame pateikiamas tiek koncepcinis pagrindas, tiek konkretūs įgyvendinimo nurodymai, pagrįsti realia patirtimi ir patvirtinti praktikoje.

Kaip naudotis šiuo vadovu

Šis vadovas yra praktinis šaltinis, skirtas remti tvarumu orientuoto mados švietimo įgyvendinimą naudojant „Entre-Fashion“ metodiką.

Jį gali naudoti įvairūs suinteresuotieji subjektai, priklausomai nuo jų vaidmens mokymosi procese. Turinys sudarytas taip, kad suteiktų tiek konceptualų metodikos supratimą, tiek praktines gaires jos taikymui.

Skaitytojai raginami naudoti šį vadovą ne tik kaip informacijos šaltinį, bet ir kaip darbo priemonę, skirtą kurti, pritaikyti ir įgyvendinti mokymosi patirtis, kuriose integruojamas tvarumas, kūrybiškumas ir realaus pasaulio apribojimai.

Kam skirtas šis vadovas?

- profesinio mokymo teikėjams
- mentoriams
- tvarumo mokytojams
- mados mokykloms
- kopijavimo iniciatyvoms

1 lentelė: Šio vadovo tikslai

Tikslas	Aprašymas
Konceptualusis ir metodologinis pagrindas	Aprašyti koncepcinį ir metodologinį pagrindą, kuriuo remiasi „Entre-Fashion“ procesas
Integruotas mokymosi metodas	Paaikškinti, kaip mokymo, mentorystės ir stebėjimo priemonės buvo suderintos siekiant remti besimokančiųjų tobulėjimą
Suinteresuotųjų šalių patirtis	Užfiksuoti besimokančiųjų, mentorių ir dalyvaujančių organizacijų patirtį bei įžvalgas
Vertinimas ir įžvalgos	Nustatyti pagrindinius iššūkius, gerą patirtį ir išmokus pamokymus įgyvendinant procesą
Ateities taikymas	Pateikti rekomendacijas, kurios galėtų padėti pakartoti ar pritaikyti panašias iniciatyvas kitose švietimo ir mokymo aplinkose

1. Įvadas ir tikslai

Tekstilės ir aprangos sektorius šiuo metu išgyvena gilius pokyčius, kuriuos lemia aplinkosaugos iššūkiai, reguliavimo pokyčiai, technologinės inovacijos ir kintantys vartotojų lūkesčiai. Didėjantis spaudimas mažinti poveikį aplinkai, didinti tiekimo grandinių skaidrumą ir diegti labiau uždaros gamybos modelius keičia mados produktų projektavimo, gamybos ir vartojimo būdus.

Šiame besikeičiančiame kontekste **naujų kompetencijų ugdymas tapo būtinas. Iš tekstilės ir aprangos pramonės dizainerių, technikų ir būsimų verslininkų vis labiau tikimasi, kad jie derins kūrybinius ir techninius įgūdžius su gilesniu tvarumo principų, atsakingo medžiagų pasirinkimo ir aplinką tausojančių gamybos procesų supratimu.** Šis pokytis atspindi didėjančią poreikį specialistams, kurie sugeba ne tik kurti gaminius, bet ir suprasti jų platesnes aplinkosaugines bei sisteminės pasekmes.

Projektas „VETRINE“ buvo sukurtas siekiant atsakyti į šiuos iššūkius; jo tikslas – stiprinti bendradarbiavimą tarp profesinio švietimo ir mokymo (VET) teikėjų, aukštojo mokslo įstaigų, pramonės dalyvių ir inovacijų ekosistemų tekstilės ir aprangos sektoriuje. Skatindamas šių suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimą, projektas remia naujų įgūdžių, metodikų ir požiūrių, suderintų su pramonės perėjimu prie tvarumo, plėtrą.

Pagal **4-ąjį darbo paketą (WP4)** įgyvendinamos veiklos **skatina besimokančiuosius neapsiriboti teorinėmis žiniomis ir aktyviai įsitraukti į sprendžiant tikrus iššūkius, susijusius su tvarią aprangos gaminių projektavimu ir kūrimu.**

Pagrindinė šio darbo paketo sudedamoji dalis yra **„Entre-Fashion“ procesas** – mokymosi kelionė, sukurta siekiant imituoti tvarią mados gaminių kūrimą, integruojant mentorių paramą, struktūruotą stebėseną ir nuolatinę refleksiją apie tvarumą, rinkos perspektyvas ir inovacijas. Šiame vadove **pateikiama WP4 rėmuose įgyvendinta metodika, per „Entre-Fashion“ procesą sukaupia patirtis ir pagrindinės jo vykdymo metu išmoktos pamokos. Konkrečiau tariant, vadovo tikslai yra šie:**

- ❖ pateikti struktūrišką ir išsamią „Entre-Fashion“ metodikos bei jos pagrindinio mokymosi modelio apžvalgą;
- ❖ padėti suprasti metodiką ir ją praktiškai taikyti įvairiose švietimo ir mokymo aplinkose;
- ❖ sudaryti sąlygas pedagogams, mentoriams ir institucijoms pritaikyti ir įgyvendinti šį metodą atsižvelgiant į jų konkrečias aplinkybes;
- ❖ pabrėžti pagrindines išmoktąsias pamokas ir įžvalgas, gautas įgyvendinant projektą skirtingose šalyse;
- ❖ prisidėti prie tvarumu orientuotų kompetencijų stiprinimo tekstilės ir aprangos sektoriuje;
- ❖ išnagrinėti suvaržymus ir apribojimus;
- ❖ priimti pagrįstus ir kontekstą atitinkančius sprendimus;
- ❖ koncepcijų pritaikymas atsižvelgiant į realias sąlygas;
- ❖ apsvarstyti kompromisus tarp tvarumo, įgyvendinamumo ir kūrybiškumo.

2. „Green VETRINE“ gebėjimų stiprinimo programa (CBP)

1 paveikslas: „Green VETRINE“ kurso vaizdinis elementas

2.1. Pagrindimas ir tikslai

Perėjimas prie tvaresnių ir atsakingesnių mados sistemų reikalauja specialistų, gebančių integruoti aplinkosaugos sąmoningumą, technines žinias ir verslumo mąstymą į aprangos gaminių kūrimą. Pastaraisiais metais tekstilės ir aprangos sektorius susiduria su vis didesniu spaudimu spręsti tokias problemas kaip išteklių suvartojimas, atliekų susidarymas, cirkuliariškumas ir skaidrumas tiekimo grandinėse.

Šie pokyčiai pabrėžia švietimo ir mokymo programų poreikį, kurios suteiktų besimokantiejiems kompetencijų, reikalingų praktiškai ir pagrįstai suprasti bei spręsti tvarumo iššūkius. Tačiau **keli tyrimai ir sektoriaus konsultacijos atskleidė**, kad būsimiems mados pramonės specialistams **trūksta su tvarumu susijusių žinių ir įgūdžių.**

„Green VETRINE“ gebėjimų ugdymo programa (CBP) buvo sukurta siekiant patenkinti šiuos poreikius, suteikiant besimokantiejiems, pedagogams ir specialistams struktūrizuotus mokymosi išteklius, skirtus tvariam drabužių kūrimui. Programa buvo sukurta siekiant stiprinti žinias, susijusias su tvarumu mados srityje, kartu skatinant visapusiškesnį produktų kūrimo supratimą, įskaitant aplinkosaugos, socialinius ir ekonominius aspektus.

Todėl CBP yra pagrindinis „VETRINE“ metodikos elementas, padedantis besimokantiejiems ugdyti kompetencijas, būtinas tvarumo iššūkiams spręsti per visą aprangos gaminių gyvavimo ciklą.

2.2. Gebėjimų ugdymo programos struktūra

„Green VETRINE“ gebėjimų ugdymo programa (CBP) buvo sukurta kaip struktūrizuotas švietimo išteklius, apimantis pagrindinius tvaraus mados kūrimo aspektus. **Programa buvo parengta keliomis kalbomis, siekiant užtikrinti jos prieinamumą besimokantiejiems iš įvairių partnerių šalių, dalyvaujančių „VETRINE“ projekte.** Šis daugiakalbis požiūris leidžia naudoti šiuos išteklius įvairiuose švietimo kontekstuose, įskaitant profesinio mokymo įstaigas, universitetus ir profesinio tobulėjimo aplinką.

2.3. CBP susiejimas su „Entre-Fashion“ procesu

Nors „Green VETRINE“ gebėjimų ugdymo programa (CBP) suteikia teorinį ir konceptualų pagrindą tvariam mados vystymui, **„Entre-Fashion“ procesas buvo sukurtas tam, kad mokiniai galėtų šias žinias pritaikyti praktikoje.** CBP suteikia besimokantiejiems pagrindines žinias, reikalingas suprasti tvarumo iššūkius ir galimybes mados pramonėje. **Remdamiesi šiomis žiniomis, „Entre-Fashion“ proceso dalyviai kviečiami kurti savo drabužių koncepcijas, atsižvelgdami į tvarumo principus, medžiagų pasirinkimą, produkto funkcionalumą ir galimą pozicionavimą rinkoje.** Šis perėjimas nuo mokymosi prie eksperimentavimo yra pagrindinis „VETRINE“ metodo elementas. Derinant struktūruotą mokymą su praktiniu produktų kūrimo procesu, mokiniai skatinami neapsiriboti teoriniu supratimu, o tiesiogiai įsitraukti į sprendimų priėmimą ir kompromisų paiešką, susijusius su tvaraus dizaino kūrimu.

2 paveikslas: Pagrindinės programos sritys (paveikslas sukurtas dirbtinio intelekto)

3. „Entre-Fashion“ procesas

3.1. „Entre-Fashion“ proceso tikslas

„Entre-Fashion“ procesas buvo sukurtas VETRINE projekto rėmuose kaip **praktinė mokymosi patirtis, skirta papildyti žinias, įgytas per „Green VETRINE“ gebėjimų stiprinimo programą (CBP)**. Nors **CBP suteikia teorinius** ir konceptualius pagrindus, susijusius su tvariu drabužių gamybos procesu, **„Entre-Fashion“ procesas leidžia besimokantiejiems pritaikyti šias žinias per struktūruotą produkto kūrimo kelionę (žr. *aukščiau*).**

Ši iniciatyva buvo sumanyta kaip aštuonių mėnesių trukmės tvaraus mados kūrimo simuliacija, kurios metu besimokantieji buvo skatinami kurti ir plėtoti aprangos koncepciją, atsižvelgdami į aplinkosaugos, socialinius ir ekonominius aspektus. **Šios simuliacijos tikslas – mokymo kontekste atkurti keletą etapų, kurie paprastai būna susiję su mados produktų kūrimu.** Be techninių ir aplinkosaugos aspektų, „Entre-Fashion“ procesas taip pat skatina verslumo mąstymą.

3.2. Procese dalyvaujantys veikėjai

3 paveikslas: Studentai su savo mentoriais Bulgarijoje

„Entre-Fashion“ procesas buvo sukurta kaip bendradarbiavimu grindžiama mokymosi patirtis, į kurią įtraukti keli dalyviai tiek iš švietimo, tiek iš pramonės sričių.

Profesinio mokymo mokiniai

Procese dalyvaujantys mokiniai yra pagrindiniai šios iniciatyvos dalyviai. Jie yra atsakingi už tvarių mados koncepcijų kūrimą ir savo idėjų laipsnišką transformavimą į prototipus ar galutinius produktus.

Mentoriai

Mentoriai visą procesą teikia technines ir strategines gaires. Jų vaidmuo – padėti mokiniams tobulinti idėjas, spręsti technines problemas ir priimti pagrįstus sprendimus, susijusius su medžiagomis, konstrukcija, tvarumu ir įgyvendinamumu.

Su rinka susijusios organizacijos (MLO)

Su rinka susijusios organizacijos atlieka svarbų vaidmenį siekdamos susieti mokymosi procesą su pramonės perspektyvomis. Šios organizacijos dalijasi žiniomis, susijusiomis su gamybos realijomis, rinkos lūkesčiais ir tvarumo praktika šiame sektoriuje.

Profesinio mokymo teikėjai ir projekto partneriai

Švietimo įstaigos ir projekto partneriai remia šio proceso įgyvendinimą, koordinuodami besimokančiųjų veiklą, palengvindami mentorių sąveiką ir užtikrindami bendrą mokymosi patirties nuoseklumą.

Ši daugelio dalyvių struktūra atspindi „VETRINE“ projekto siekį stiprinti bendradarbiavimą tarp švietimo teikėjų ir pramonės atstovų, siekiant geriau parengti besimokančiuosius kintantiems tekstilės ir aprangos sektoriaus iššūkiams.

3.3. Struktūruotas mentorystės metodas

Vienas iš pagrindinių „Entre-Fashion“ proceso elementų yra projekto metu sukurtas **struktūruotas mentorystės metodas**. Vietoj to, kad mokiniai remtųsi vien tik savarankišku darbu, jiems padeda mentoriai, kurie visą kūrimo procesą teikia patarimus ir grįžtamąjį ryšį svarbiausiais momentais.

2 lentelė: mentorystės proceso tikslai

Mentorystės proceso tikslai
Remti besimokančiuosius tobulinant jų produktų koncepcijas
skatinti apmąstymus apie tvarumą ir medžiagų pasirinkimą
padėti spręsti technines problemas produkto kūrimo metu
Teikti atsiliepimus apie įgyvendinamumą ir pozicionavimą rinkoje

Mentorystės sąveika organizuojama per **trumpus internetinius susitikimus ir tarpinės peržiūros etapus kūrimo proceso metu**. Šie bendravimo momentai leidžia mokiniams aptarti savo pažangą, išsiaiškinti klausimus ir gauti grįžtamąjį ryšį, kuris padeda nukreipti tolesnius jų projektų žingsnius.

Struktūruotas mentorystės modelis taip pat padeda užtikrinti, kad mokiniai išliktų įsitraukę per visą aštuonių mėnesių procesą, tuo pačiu pasinaudodami tekstilės ir aprangos sektoriaus profesionalų patirtimi bei įžvalgomis.

3.4. „Entre-Fashion“ proceso etapai

„Entre-Fashion“ procesas vyksta pagal struktūrizuotą metodiką, suskirstytą į kelis etapus. Kiekvienas etapas skirtas konkrečioms tvaraus produkto kūrimo aspektams ir skatina dalyvius palaipsniui tobulinti savo idėjas.

0 etapas – konkurso paskelbimas ir pasirengimas

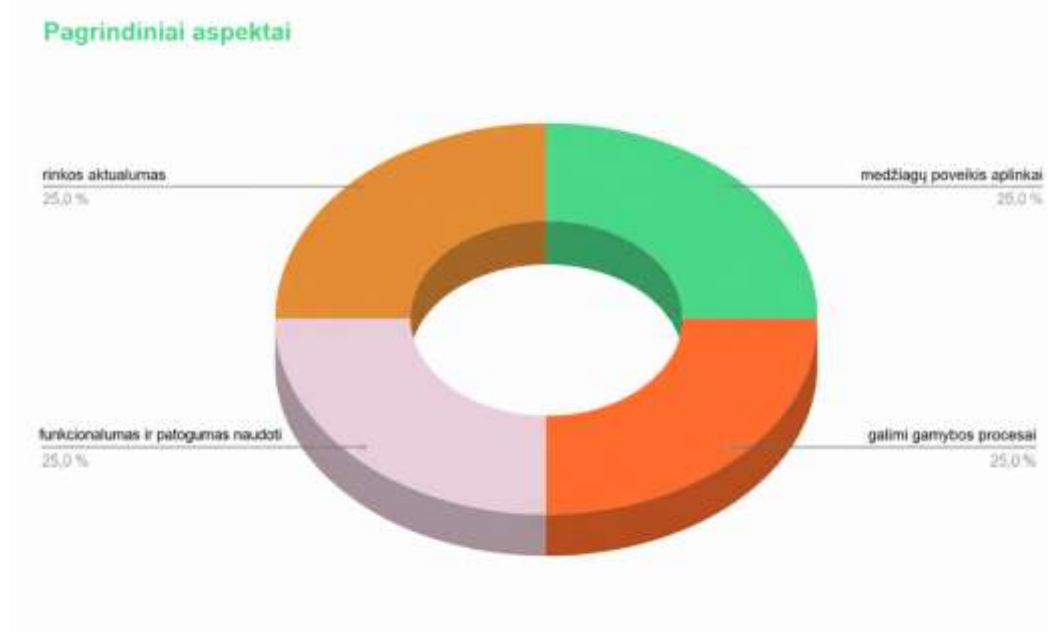
Prieš pradedant kūrimo procesą, iniciatyva pradedama skelbiant kvietimą dalyvauti, skirtą mokiniams. Šiame etape apibrėžiami vertinimo kriterijai, priimamos paraiškos, o mokiniai susiejami su mentorais.

Šis pasirengimo etapas taip pat užtikrina, kad dalyviai susipažintų su proceso tikslais ir lūkesčiais, susijusiais su tvarumu, inovacijomis ir produktų kūrimu.

1 etapas – koncepcija ir pirminis patvirtinimas

Pirmojoje kūrimo proceso fazėje mokiniai apibrėžia savo aprangos produkto koncepciją. Šiame etape nagrinėjamos dizaino idėjos, nustatomos galimos medžiagos ir nustatomi pradiniai tvarumo tikslai. Pradinis mokinio ir mentoriaus susitikimas suteikia galimybę aptarti koncepciją ir patvirtinti pradinę projekto kryptį.

4 paveikslas: Pagrindinių aspektų lentelė

2 etapas – Produkto kūrimas

Antrajame etape dėmesys skiriamas praktinei aprangos koncepcijos plėtrai. Mokiniai pradeda savo idėjas paversti apčiuopiamais prototipais, išbando medžiagas, konstrukcijos technikas ir dizaino detales.

Šiame etape dažnai atliekami eksperimentai ir koregavimai, nes mokiniai susiduria su praktiniais iššūkiais, susijusiais su medžiagomis, modelių konstravimu ar gamybos įgyvendinamumu. Mentorai teikia atsiliepimus ir paramą, padėdami dalyviams tobulinti prototipus, tuo pačiu užtikrinant atitikimą tvarumo tikslams.

3 etapas – Verslo ir rinkos strategija

Be techninių ir aplinkosaugos aspektų, mokiniai skatinami atsižvelgti į savo produkto rinkos aspektą. Šio etapo metu dalyviai apmąsto prekės ženklo kūrimą, kainodaros strategijas ir galimą savo produkto pozicionavimą rinkoje.

Šio etapo tikslas – supažindinti dalyvius su verslumu ir paskatinti juos apmąstyti, kaip tvarūs mados produktai gali sukurti vertę vartotojams, tuo pačiu išlaikant atsakingas gamybos praktikas.

4 etapas – Galutinis pristatymas ir vertinimas

Paskutinis „Entre-Fashion“ proceso etapas skirtas sukurtų produktų pristatymui ir vertinimui. Dalyviai parengia baigiamąjį pristatymą, kuriame paaiškina savo koncepciją, dizaino sprendimus, tvarumo strategijas ir galimą pozicionavimą rinkoje.

Vertinimo procesas apima projektų pristatymą ir platesnės auditorijos dalyvavimą per viešo balsavimo mechanizmą. Dalyviai pristatė savo projektus per skaitmeninius kanalus ir viešas parodas, leidžiant išorės auditorijai sąveikauti su sukurtais konceptais ir juos vertinti. **Šis požiūris paskatino mokinius perteikti tvarumo vertės pasiūlymus prieinamesniu ir labiau į rinką orientuotu būdu, tuo pačiu didindamas matomumą ir suinteresuotųjų šalių įsitraukimą „VETRINE“ ekosistemoje.**

Visuomenės dalyvavimas vertinimo procese atlieka svarbų vaidmenį skatinant besimokančiuosius perteikti savo darbo vertę ne tik techniniu požiūriu. Pristatydami savo projektus platesnei auditorijai, dalyviai ugdo įgūdžius, susijusius su pasakojimu, bendravimu ir įtraukimu.

4. Mokymosi kelionės stebėjimas

4.1. Stebėjimo metodo tikslas

„Entre-Fashion“ procesas buvo sukurtas ne tik kaip mokymosi patirtis, bet ir kaip struktūrizuota metodika, leidžianti partneriams stebėti, dokumentuoti ir analizuoti besimokančiųjų pažangą

visą jų projektų kūrimo laikotarpį.

Siekiant užtikrinti nuoseklumą skirtingose „VETRINE“ projekte dalyvaujančiose šalyse, **buvo sukurta stebėjimo sistema, skirta „Entre-Fashion“ proceso įgyvendinimui**. Ši sistema leido projekto partneriams stebėti besimokančiųjų darbo raidą, rinkti mentorių atsiliepimus ir nustatyti kylančius iššūkius bei geriausią praktiką.

Stebėjimas taip pat atliko svarbų vaidmenį užtikrinant, kad mokymosi procesas atitiktų „Green VETRINE“ gebėjimų stiprinimo programos tikslus. Rinkdami informaciją įvairiuose projekto etapuose, partneriai galėjo geriau suprasti, kaip mokiniai tvarumo koncepcijas pritaikė praktiniuose produktų kūrimo sprendimuose.

4.2. Stebėjimo įrankis

Siekiant palengvinti stebėjimo procesą, **projekto metu buvo sukurta speciali stebėjimo priemonė (žr. <https://vetrine-monitoringtool.eu>)**. Ši priemonė leido partneriams rinkti struktūrizuotą informaciją apie besimokančiųjų pažangą ir mentorių sąveiką, vykstančią „Entre-Fashion“ proceso metu.

Stebėjimo įrankis buvo sukurtas siekiant surinkti įvairių tipų informaciją, įskaitant: mokinio pasiektą tobulėjimo etapą; mentorių atsiliepimus apie projekto raidą; su medžiagomis, tvarumo aspektais ar techniniais klausimais susijusius iššūkius; mokinių apmąstymus apie savo mokymosi patirtį.

Bendros stebėjimo priemonės naudojimas visose partnerių šalyse padėjo užtikrinti, kad informacija būtų renkama nuosekliai ir palyginamai. Tai taip pat leido projekto konsorciui susidaryti platesnį vaizdą apie tai, kaip „Entre-Fashion“ metodika buvo įgyvendinama skirtinguose švietimo ir geografiniuose kontekstuose.

Todėl stebėjimo priemonė atliko svarbų vaidmenį dokumentuojant proceso įgyvendinimą ir padėjo parengti šį vadovą.

4.3. Mentorių atsiliepimai ir patarimai

Mentoriai atliko pagrindinį vaidmenį remdami besimokančiuosius per visą „Entre-Fashion“ procesą. Dėl jų dalyvavimo dalyviai turėjo galimybę pasinaudoti profesinėmis žiniomis ir pramonės perspektyvomis, kurios padėjo sustiprinti kuriamų projektų aktualumą ir įgyvendinamumą.

Mentorių konsultacijų metu mentoriai teikė gaires dėl įvairių kūrimo proceso aspektų, įskaitant medžiagų pasirinkimą ir tvarumo aspektus, gamybos struktūrą ir dizaino įgyvendinamumą, dizaino idėjų suderinimą su „ „ gamybos realijomis bei produkto koncepcijos ir vertės perteikimą.

Mentoriai taip pat prisidėjo prie proceso, **dalindamiesi pastebėjimais apie besimokančiųjų pažangą, susidurtus iššūkius ir sprendimus, kuriuos jie išbandė projektų kūrimo metu**.

Šis mokinių ir mentorių keitimasis padėjo sukurti dinamišką mokymosi aplinką, kurioje idėjas buvo galima išbandyti, tobulinti ir pritaikyti per visą kūrimo procesą.

4.4. Dalyvių mokymosi apmąstymai

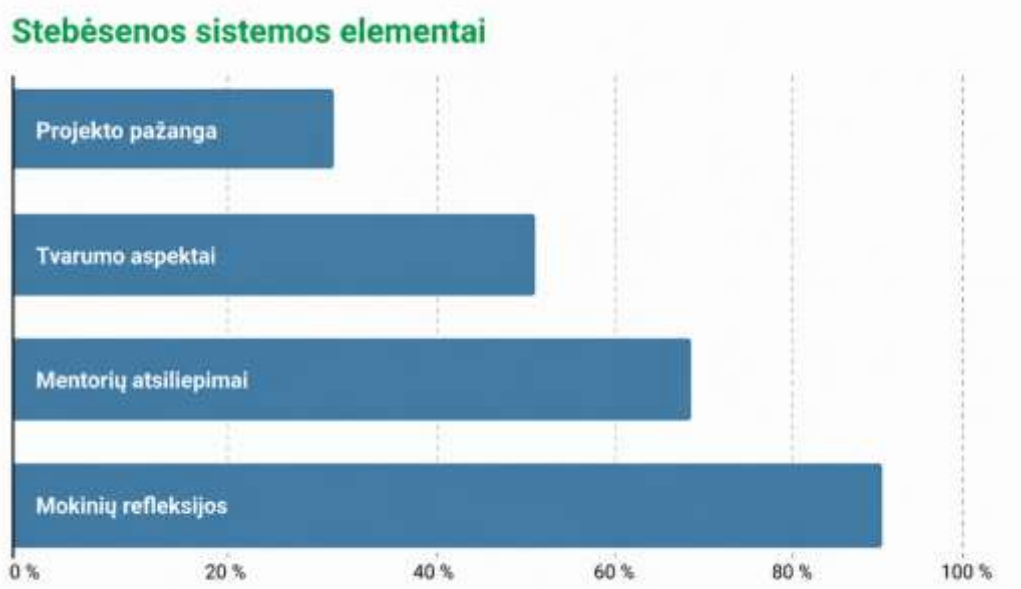
Be mentorių atsiliepimų, **mokiniai buvo skatinami apmąstyti savo mokymosi kelionę „Entre-Fashion“ proceso metu.** Trumpose ataskaitose ar apmąstymuose dalyviai dalijosi savo patirtimi, susijusia su projektų plėtojimu ir iškilusiais iššūkiais.

Šios refleksijos suteikia vertingų įžvalgų apie tai, kaip mokiniai susidūrė su tvarumo koncepcijomis ir kaip jie įveikė procesą, per kurį idėjas paverčia apčiuopiamais produktais.

Tarp dažniausiai dalyvių apmąstymuose minimų temų buvo medžiagų tyrimų ir eksperimentavimo svarba; sudėtingumas suderinti tvarumo tikslus su techniniu įgyvendinamumu; mentorių vaidmuo tobulinant dizaino idėjas; iššūkiai integruojant tvarumo aspektus į produktų kūrimą.

Surinkus šias refleksijas, projekto konsorciumas gali geriau suprasti iniciatyvos mokymosi rezultatus ir nustatyti aspektus, kuriuos būtų galima tobulinti būsimose programose.

3 lentelė: Stebėsenos sistemos proceso elementai

4.5. Stebėsenos indėlis į vadovą

Per stebėsenos procesą surinkta informacija atliko svarbų vaidmenį rengiant šį vadovą. **Analizuojant iš mokinių, mentorių ir projekto partnerių surinktą grįžtamąją informaciją, pavyko nustatyti „Entre-Fashion“ patirties metu išryškėjusius dėsningumus, iššūkius ir geriausią praktiką.**

Šios įžvalgos padeda giliau suprasti, kaip tvarumo ugdymą galima veiksmingai integruoti į mados mokymo programas. Jos taip pat suteikia praktinių gairių pedagogams, mokymo teikėjams ir organizacijoms, suinteresuotoms ateityje įgyvendinti panašias iniciatyvas.

Todėl stebėsenos sistema yra esminė „VETRINE“ metodikos sudedamoji dalis, užtikrinanti, kad mokymosi patirtis būtų ne tik įgyvendinta, bet ir sistemingai dokumentuojama bei analizuojama.

5. Įgyvendinimas partnerių šalyse

5.1. „Entre-Fashion“ proceso organizavimas

„Entre-Fashion“ procesas buvo įgyvendintas keturiuose partnerių šalyse, dalyvaujančiose „VETRINE“ projekte, siekiant išbandyti ir pritaikyti metodiką skirtinguose švietimo ir instituciniuose kontekstuose.

Kiekviena partnerių organizacija buvo atsakinga už proceso įgyvendinimo koordinavimą savo šalies kontekste. Tai apėmė dalyvaujančių besimokančiųjų atranką, mentorių ir pramonės atstovų įtraukimą bei užtikrinimą, kad įvairūs proceso etapai būtų vykdomi pagal projekte apibrėžtą metodiką.

„Entre-Fashion“ proceso įgyvendinimas vyko pagal bendrą visų partnerių sutartą sistemą, užtikrinančią mokymosi patirties nuoseklumą ir leidžiančią surinkti palyginamus duomenis iš skirtingų šalių, dalyvaujančių šioje iniciatyvoje.

Tuo pačiu metu partneriai buvo skatinami pritaikyti tam tikrus įgyvendinimo aspektus prie savo vietos sąlygų, atsižvelgdami į švietimo struktūrą, institucinių partnerysčių ir prieigos prie pramonės tinklų skirtumus.

Ši pusiausvyra tarp **bendros metodikos ir pritaikymo prie konteksto** leido „Entre-Fashion“ procesą įgyvendinti skirtingose aplinkose, išlaikant jo pagrindinius tikslus ir struktūrą.

5.2. Dalyvių atranka ir įtraukimas

Vienas iš pirmųjų „Entre-Fashion“ proceso įgyvendinimo žingsnių buvo mokinių, suinteresuotų dalyvauti iniciatyvoje, atranka.

Projekto partneriai kreipėsi į **profesinio švietimo ir mokymo įstaigas, universitetus bei su mada susijusias mokymo programas**, siekdami nustatyti potencialius dalyvius. „ „ atrankos procesą rėmė informaciniai renginiai, komunikacijos veikla ir bendradarbiavimas su švietimo įstaigomis, dalyvaujančiomis „VETRINE“ projekte.

Iš pradžių projektu siekta įtraukti **ne mažiau kaip penkiolika besimokančiųjų iš kiekvienos šalies**, taip sukurdami įvairiapusę dalyvių grupę, kurią sudarytų asmenys, turintys skirtingą patirtį, įgūdžius ir požiūrį į madą bei tvarumą.

Tačiau mokinių atranka taip pat kėlė keletą iššūkių. Kai kuriais atvejais studentai jau dalyvavo kituose akademinuose projektuose ar vykdė profesinę veiklą, todėl jiems buvo sunku įsipareigoti dalyvauti kelis mėnesius trunkančiame procese.

Nepaisant šių iššūkių, partneriai glaudžiai bendradarbiavo su švietimo įstaigomis, siekdami paskatinti dalyvavimą ir užtikrinti, kad mokiniai suvoktų praktinės iniciatyvos, skirtos tvariam mados vystymui, vertę.

Dalyvių atranka pasirodė esanti pagrindinis veiksnys, lėmęs sėkmingą įgyvendinimo procesą visose partnerių šalyse.

Patirtis parodė, kad dalyvių atranka nėra neutralus ar administracinis žingsnis, o kritinis etapas, tiesiogiai įtakojantis dalyvavimą, įsitraukimą ir bendrus rezultatus. Įvairiose aplinkybėse buvo pastebėta keletas bendrų tendencijų:

- ❖ dalyvių atrankos procesai dažnai trunka ilgiau, nei buvo numatyta iš pradžių;
- ❖ mokinių įsipareigojimui gali turėti didelės įtakos akademinė apkrova ir kitos pareigos;
- ❖ įsitraukimas laikui bėgant paprastai mažėja, jei nėra struktūrizuotų tolesnių veiksmų mechanizmų.
- ❖ pradėti dalyvių atranką bent 1–2 mėnesiai prieš įgyvendinimo pradžią;
- ❖ aiškiai išdėstyti lūkesčius dėl darbo krūvio, trukmės ir reikalaujamo įsipareigojimo lygio;
- ❖ įtraukti mokytojus, instruktorius ar institucinius partnerius į dalyvių atranką ir įtraukimą;
- ❖ suderinant įgyvendinimo grafikus su akademine kalendoriais, vengiant tokių laikotarpių kaip egzaminai ar institucijų atostogos.

5 paveikslas: Mokinys Portugalijoje dirba prie savo projekto kartu su kitais studentais ir mentoriais

5.3. Bendradarbiavimas su pramonės atstovais ir mentoriais

Pagrindinis „Entre-Fashion“ proceso elementas – ryšys tarp švietimo ir pramonės. Siekdami paremti šį tikslą, projekto partneriai stengėsi įtraukti tekstilės ir aprangos sektoriaus specialistus į iniciatyvą kaip mentorius.

Mentoriai buvo atrinkti atsižvelgiant į jų profesinę patirtį ir norą padėti mokiniams kuriant projektus. Jų vaidmuo buvo suteikti praktinių įžvalgų, techninių patarimų ir atsiliepimų, kurie padėtų dalyviams patobulinti savo idėjas ir padidinti dizainų įgyvendinamumą.

Be mentorių, iniciatyvą rėmė kelios **su rinka susijusios organizacijos ir įmonės**. Jų dalyvavimas sustiprino ryšį tarp švietimo aplinkos ir tekstilės bei mados pramonės realijų, prisidėdamas prie labiau pritaikytos ir kontekstą atsižvelgiančios mokymosi patirties.

6 paveikslas: Mokinys Portugalijoje, „CLOTHIUS-TECELAGEM, S.A.“ būstinėje.

Pramonės atstovų įsitraukimas taip pat praturtino mokymosi procesą, nes dalyviams buvo suteikta galimybė susipažinti su realiais aspektais, susijusiais su gamybos procesais, tvarumo praktika ir rinkos lūkesčiais. Ši sąveika atliko svarbų vaidmenį padėdama mokiniams suprasti, kaip praktiniai apribojimai ir pramonės dinamika formuoja sprendimus tvarumo srityje.

Mentorystė tapo viena iš įtakingiausių „Entre-Fashion“ metodikos sudedamųjų dalių. Visose įgyvendinimo programose ji prisidėjo prie:

- ❖ **projekto idėjų įgyvendinamumo didinimui;**
- ❖ **pagrįsto ir kontekstą atsižvelgiančio sprendimų priėmimo skatinimui;**
- ❖ **mokinių projektų susiejimui su realaus pasaulio sąlygomis ir pramonės lūkesčiais.**

Tuo pačiu metu patirtis parodė, kad mentorystė yra veiksmingiausia, kai ji yra struktūrizuota ir integruota į bendrą procesą. Siekiant užtikrinti jos veiksmingumą, rekomenduojami šie metodai:

- ❖ **nustatyti konkrečius mentorystės kontrolinius taškus visame procese (pvz., koncepcijos patvirtinimas, medžiagų pasirinkimas, prototipo peržiūra, galutinis pasirengimas);**
- ❖ **paskirti mentorius, turinčius patirties, susijusios su konkrečiu kiekvieno besimokančiojo projekto tikslu;**
- ❖ **užtikrinti reguliarią ir nuolatinę mentorių ir besimokančiųjų sąveiką, o ne vienkartinį grįžtamojo ryšio momentus;**
- ❖ **skatinti mentorius kvestionuoti prielaidas, remti kritinį mąstymą ir padėti**

besimokantiesiems rasti pusiausvyrą tarp tvarumo, įgyvendinamumo ir kūrybiškumo.

Kai mentorystė organizuojama tokiu būdu, ji tampa ne tik paramos mechanizmu, bet ir pagrindine mokymosi sudedamąja dalimi, stiprinančia ryšį tarp žinių ir praktikos.

5.4. Bendradarbiavimas su švietimo įstaigomis

Švietimo įstaigos atliko svarbų vaidmenį, palengvindamos besimokančiųjų dalyvavimą „Entre-Fashion“ procese.

Mokytojai ir programų koordinatoriai padėjo skleisti informaciją apie šią iniciatyvą, padėjo atrinkti suinteresuotus studentus ir teikė konsultacijas per visą projekto įgyvendinimo laikotarpį.

Daugeliu atvejų „Entre-Fashion“ procesas papildė esamas mokymo programas, susijusias su mados dizainu, tekstilės kūrimu ar tvarumu. Tai leido besimokantiesiems susieti kursuose įgytas žinias su praktine patirtimi, orientuota į tvarią produktų plėtrą.

Projekto partnerių ir švietimo įstaigų bendradarbiavimas taip pat padėjo užtikrinti, kad iniciatyva būtų integruota į palankią mokymosi aplinką, leidžiančią dalyviams pasinaudoti tiek akademinėmis, tiek profesinėmis perspektyvomis.

5.5. Įgyvendinimo metu susidurti iššūkiai

„Entre-Fashion“ proceso įgyvendinimas skirtingose šalyse suteikė vertingų įžvalgų apie iššūkius, susijusius su bendradarbiavimu grindžiamų mokymosi iniciatyvų organizavimu tvaraus mados sektoriuje.

Tarp iškilusių iššūkių buvo skirtingo išsilavinimo ir tvarkaraščių studentų koordinavimas; mentorių prieinamumo užtikrinimas per visą kūrimo procesą; studentų akademinį įsipareigojimą suderinimas su projektui reikalingu laiku; logistinių aspektų, susijusių su prototipų kūrimu ir medžiagų įsigijimu, valdymas.

Šie iššūkiai parodo, kaip sudėtinga organizuoti praktines mokymosi patirtis, kuriose dalyvauja daug dalyvių ir kurioms reikia nuolatinio įsitraukimo keletą mėnesių.

Tuo pačiu metu patirtis parodė, kad glaudus projektų partnerių, švietimo įstaigų ir pramonės atstovų bendradarbiavimas gali padėti įveikti daugelį šių sunkumų.

5.6. Proceso galimybės ir pridėtinė vertė

Nepaisant įgyvendinimo metu patirtų iššūkių, „Entre-Fashion“ procesas davė keletą teigiamų rezultatų dalyvavusiems besimokantiesiems ir organizacijoms.

Dalyviai turėjo galimybę praktiškai pritaikyti tvarumo koncepcijas ir tyrinėti kūrybinius bei techninius tvaraus mados kūrimo aspektus. Mentorių ir pramonės atstovų dalyvavimas taip pat padėjo sustiprinti ryšį tarp švietimo ir profesinės praktikos.

Projekto partneriams šio proceso įgyvendinimas suteikė vertingų įžvalgų apie tai, kaip tvarumo švietimą galima paversti praktinėmis mokymosi patirtimis. Šios įžvalgos padeda nustatyti geriausią praktiką ir rekomendacijas, kurios gali prisidėti prie panašių iniciatyvų plėtros ateityje.

Ši patirtis taip pat pabrėžė tarpdisciplininio bendradarbiavimo svarbą ir projektinio mokymosi metodų potencialą rengiant būsimus specialistus spręsti besikeičiančius tekstilės ir aprangos sektoriaus iššūkius.

5.7. Šalių apžvalgos: įgyta patirtis įgyvendinant

5.7.1. Portugalija

Kontekstas

VETRINE

„Entre-Fashion“ proceso įgyvendinime Portugalijoje dalyvavo iš viso 12 profesinio mokymo mokinių, o tai šiek tiek mažiau nei pradinis tikslas – 15 dalyvių. Mokiniai buvo atrenkami daugiausia per profesines mokyklas, siūlančias su mada susijusias programas, remiantis asmeninėmis prezentacijomis, tiesioginiu bendravimu su mokytojais ir informacijos sklaida socialinės žiniasklaidos kanaluose.

Nors dalyvavimas formaliai nebuvo apribotas tik studentams, buvo priimtas strateginis sprendimas sutelkti dėmesį į besimokančiuosius, įrašytus į su mada susijusias švietimo ir mokymo programas, nes buvo manoma, kad jie labiau linkę įsitraukti į struktūruotą, ilgalaikę iniciatyvą, reikalaujančią tiek kūrybinio, tiek techninio įsitraukimo. Be to, visi dalyviai turėjo būti baigę „Green VETRINE“ gebėjimų stiprinimo programą (CBP), siekiant užtikrinti bendrą žinių lygį. Šį reikalavimą sėkmingai įvykdė visi dalyviai.

Nepaisant pastangų pasiekti platesnę auditoriją, galiausiai visi dalyviai buvo iš švietimo įstaigų. Tai rodo, kad struktūruota mokymosi aplinka atlieka pagrindinį vaidmenį skatinant dalyvavimą tokio pobūdžio iniciatyvose, o asmenys, nesusiję su šiomis aplinkybėmis, gali susidurti su didesnėmis kliūtimis įsitraukti.

Procesas buvo įgyvendintas bendradarbiaujant su pramonės partneriais, kurie veikė kaip mentoriai ir atstovavo įvairiems tekstilės ir aprangos vertės grandinės segmentams. Šis bendradarbiavimas leido besimokantiešiems susieti dizaino kūrimą su realia pramonės praktika ir apribojimais.

Pagrindiniai iššūkiai

Vienas iš pagrindinių nustatytų iššūkių buvo dalyvių atranka. Nepaisant daugybės informavimo veiksmų, įskaitant pristatymus mokyklose ir skaitmeninę komunikaciją, pasirodė sunku sutelkti numatytą mokinių skaičių aštuonių mėnesių trukmės popamokinei iniciatyvai.

Kitas svarbus iššūkis buvo susijęs su įgyvendinimo laiku. Pradiniame plane buvo numatytas nepertraukiamas aštuonių mėnesių kūrimo procesas; tačiau iniciatyvos pradžia sutapo su mokslo metų pabaiga, kai mokiniai daugiausia dėmesio skyrė baigiamiesiems vertinimams. Vasaros laikotarpiu dalyvavimas smarkiai sumažėjo, todėl rugsėjo mėnesį teko vėl skatinti įsitraukimą imantis papildomų informavimo priemonių. Dėl to faktinis kūrimo etapas vyko nuo rugsėjo iki vasario, o ne pagal iš pradžių numatytą grafiką.

Taip pat pasirodė esąs sudėtinga išlaikyti mokinių įsitraukimą per visą procesą. Nors kai kurie dalyviai išlaikė nuoseklų įsitraukimą, kiti dalyvavo nereguliariai, ypač bendraudami su mentoriais. Nors stebėjimo įrankis buvo sukurtas siekiant palengvinti reguliarius atnaujinimus ir grįžtamąjį ryšį, vien jo naudojimo nepakako, kad būtų užtikrintas nuolatinis įsitraukimas.

Techniniu požiūriu mokiniai susidūrė su sunkumais, susijusiais su tvarių medžiagų įsigijimu, pradinių koncepcijų pritaikymu prie turimų išteklių ir gamybos apribojimų įveikimu. Dėl šių iššūkių dažnai teko iš esmės keisti pradines dizaino idėjas.

Mentoriai taip pat nustatė trūkumų tarpdisciplininėse kompetencijose, ypač laiko valdymo, organizavimo ir aktyvios komunikacijos srityse, o tai turėjo įtakos bendram kūrimo proceso tempui ir nuoseklumui.

Sprendimai ir metodai

Siekiant išspręsti dalyvių pritraukimo iššūkius, buvo pasirinktas aktyvus požiūris, apimantis tiesioginius pristatymus švietimo įstaigose, glaudesnį bendradarbiavimą su mokytojais ir tikslingą komunikaciją socialinėje žiniasklaidoje. Tiesioginis bendravimas pasirodė ypač veiksmingas aiškinant iniciatyvos tikslus ir vertę.

Po vasaros pertraukos buvo vykdomos papildomos sklaidos priemonės, siekiant vėl įtraukti dalyvius ir užtikrinti proceso tęstinumą. Tai pareikalavo lankstaus požiūrio į įgyvendinimą ir tvarkaraščio valdymą.

Visą kūrimo etapą struktūrizuotas mentorystės modelis atliko svarbų vaidmenį remiant besimokančiuosius. Dalyvių ir mentorių sąveika leido patvirtinti idėjas, išspręsti technines problemas ir patobulinti produkto koncepcijas.

Stebėjimo įrankis suteikė struktūruotą sistemą, leidžiančią stebėti pažangą ir rinkti informaciją apie besimokančiųjų veiklą, iššūkius ir apmąstymus. Nors naudojimasis šiuo įrankiu buvo nevienodas, jis prisidėjo prie kūrimo proceso dokumentavimo ir koordinavimo palaikymo.

Mokymosi dalyviai taikė iteracinius produktų kūrimo metodus, pritaikydami savo koncepcijas atsižvelgdami į medžiagų prieinamumą, techninį įgyvendinamumą ir mentorių atsiliepimus. Šis lankstumas pasirodė esąs būtinas siekiant įveikti apribojimus ir žengti link įgyvendinamų rezultatų.

Pagrindinės išmoktos pamokos

Portugalijos patirtis parodė, kad tvarus produktų kūrimas iš esmės yra iteracinis procesas. Dėl medžiagų trūkumo, techninių apribojimų ar įgyvendinamumo aspektų mokiniai dažnai turėjo pritaikyti savo pradines idėjas, o tai dar kartą patvirtino lankstumo ir problemų sprendimo svarbą.

Tvarių medžiagų įsigijimas tapo esminiu iššūkiu, turėjusiu įtakos tiek dizaino sprendimams, tiek galutiniams rezultatams. Dėl medžiagų prieinamumo, savybių ir tinkamumo dažnai tekdavo eiti į kompromisus arba perprojektuoti pradines koncepcijas.

Viena iš pagrindinių įžvalgų susijusi su būtinybe suderinti kūrybiškumą su įgyvendinamumu. Nors mokiniai siekė sukurti novatoriškus ir išraiškingus sprendimus, jie turėjo suderinti šiuos siekius su gamybos realijomis, turimais ištekliais ir laiko apribojimais.

Ši patirtis taip pat sustiprino supratimą apie tvarumą kaip sisteminę sąvoką. Be medžiagų pasirinkimo, mokiniai susidūrė su platesniais klausimais, susijusiais su gamybos procesais, ilgaamžiškumu, gyvavimo ciklo mąstymu ir atsakinga veikla visoje vertės grandinėje.

Mentorių indėlis pabrėžė, kaip svarbu suderinti dizaino idėjas su rinkos realijomis, įskaitant sąnaudas, mastelio keitimą ir vartotojų lūkesčius. Tuo pačiu metu procesas parodė, kad mentorystė yra veiksmingiausia, kai ją remia aktyvus ir nuoseklus dalyvių įsitraukimas.

Galiausiai įgyvendinimas parodė, kad ilgalaikiuose iniciatyvose negalima savaime laikyti, jog dalyviai aktyviai dalyvaus. Norint užtikrinti prasmingą įsitraukimą, būtini struktūruoti tolesni veiksmai, aiškūs lūkesčiai ir nuolatinio įsitraukimo mechanizmai.

Rekomendacijos

Remiantis Portugalijoje įgyta patirtimi, galima pateikti keletą rekomendacijų būsimam įgyvendinimui.

- Dalyvių atrankos strategijas reikėtų pradėti įgyvendinti anksčiau ir geriau suderinti su akademine kalendoriais. Glaudesnis integravimas į švietimo programas ir aktyvus mokytojų įsitraukimas gali žymiai padidinti dalyvavimo lygį.
- Projekto grafikas turėtų būti kruopščiai suplanuotas, siekiant išvengti laikotarpių, kai akademinė apkrova yra didelė, arba ilgų pertraukų, kurios gali sutrikdyti įsitraukimą ir tęstinumą. Jei pertraukų neįmanoma išvengti, turėtų būti įgyvendinami papildomi tolesnių veiksmų mechanizmai.
- Įsitraukimo mechanizmai turėtų būti sustiprinti užtikrinant labiau struktūruotą sąveiką, įskaitant privalomus vertinimo etapus, aiškesnius lūkesčius ir aktyvesnį koordinavimą viso proceso metu.
- Mentorstės procesai turėtų būti labiau struktūrizuoti, nustatant konkrečius sąveikos momentus ir aiškesnes gaires, siekiant remti veiksmingą mokinių ir pramonės partnerių bendradarbiavimą.
- Taip pat svarbu stiprinti sisteminį tvarumo supratimą, skatinant dalyvius atsižvelgti ne tik į medžiagas, bet ir į gamybos procesus, gyvavimo ciklą bei padėtį rinkoje.
- Galiausiai, toliau turėtų būti teikiama pirmenybė praktiniams ir iteraciniams mokymosi metodams, nes jie pasirodė esantys būtini tiek techninių kompetencijų ugdymui, tiek gilesniam tvaraus mados supratimui.

5.7.2. Ispanija

Kontekstas

VETRINE projekto dalis „Entre-Fashion“ atitiko mūsų aukštojo mokslo įstaigos siūlomų profesinio mokymo tekstilės kursų turinį, procedūras ir tikslus. Tvarumas dizaino srityje visada buvo pagrindinė mūsų mokymo medžiagos tema, todėl „Entre-Fashion“ konkursas puikiai įsiliejo į mūsų mokymo ir mokymosi metodiką ir buvo labai palankiai įvertintas mūsų besimokančiųjų – tiek reguliarių kursų dalyvių, tiek visą gyvenimą trunkančio mokymosi bei kvalifikacijos kėlimo ir bedarbių kursų dalyvių.

Iš viso projekte dalyvavo 13 studentų, kurie visi mokėsi pagal reguliuojamas studijų programas, nes pasirodė, kad sunkiau įtraukti žmones, nepriklausančius standartinėms švietimo sistemoms, pavyzdžiui, dizainerius, kurie jau turi savo dirbtuves, ar kitus tekstilės pramonės atstovus. Studentai jau žinojo apie šį neprivalomą projekto etapą, nes prieš užsiregistruodami

į „EntreFashion“ dalį jie turėjo baigti „Green VETRINE“ gebėjimų ugdymo programą (CBP) ir sėkmingai užbaigti visus jos modulius. Šis reikalavimas padėjo užtikrinti, kad visi dalyviai pradėtų nuo bendros žinių bazės ir nė vienas iš jų nebūtų nepalankioje padėtyje ar nežinotų konkurso reikalavimų ir tikslų.

13 dalyvių pateikė savo dizainus ir galėjo pasikliauti įvairių mentorių bei mokytojų pagalba ir patarimais – tiek susitikdami asmeniškai, tiek bendraudami internetu – kurie padėjo jiems dizaino kūrimo procese ir atsižvelgiant į tvarumo bei perdirbamumo reikalavimus.

Pagrindiniai iššūkiai

Atsižvelgiant į tai, kad Ispanijos partneris buvo suskirstytas į dvi organizacijas, galima teigti, kad pasiekti numatytą 15 dalyvių skaičių vienam iš partnerių buvo gana paprasta, o kitam – šiek tiek sudėtingiau, tačiau kartu mums pavyko parengti 15 numatytų konkursui skirtų kūrinių dėka sklandžios ir reguliarios komunikacijos, bendro planavimo bei lanksčių sprendimų, padėjusių išspręsti kylančias dalyvavimo problemas.

Skirtingi „EntreFashion“ etapo užbaigimo terminai iš pradžių galėjo atrodyti trūkumu, tačiau ilgesnis laikotarpis dizainams sukurti iki šiol pasitarnavo. Tai leido mums kompensuoti netikėtus kai kurių studentų pasitraukimus, kurie buvo sukėlę abejonių dėl jų dalyvavimo, tačiau vėliau jie persigalvojo.

Atsižvelgdami į studentų atsiliepimus proceso metu, galime pasakyti, kad visi buvo labai patenkinti savo kūriniais ir neminėjo jokių ypatingų sunkumų, išskyrus laiką ir atsidavimą, reikalingus drabužiui sukurti. Jei ir buvo kokių nors sunkumų, visi sutiko, kad surinkti informaciją apie technines specifikacijas, kilmę ir pan. dėl padovanotų ir perdirbtų medžiagų yra labai sunku, jei ne neįmanoma.

Be to, kai kurie iš jų skundėsi, kad stebėjimo įrankis buvo pernelyg išsamus, o kai kurios skiltys ir klausimai atrodė panašūs ir pasikartojantys. Tačiau tai yra suprantama pastaba, atsižvelgiant į natūralų studentų nenorą rengti rašytinius dokumentus ir išsamiai aiškinti procesus.

Sprendimai ir požiūriai

Kaip minėta anksčiau, dalyvių pritraukimo sunkumai buvo išspręsti konstruktyviu AEG ir TEXTFOR bendradarbiavimu, o imantis greitų veiksmų pavyko surinkti 15 dizainų. Kalbant apie kitų besimokančiųjų ar dalyvių, nepriklausančių mokyklos aplinkai, įtraukimą, mes nesugalvojome jokio kito galimo sprendimo, išskyrus tai, kad reikėtų skirti daugiau laiko veiklos viešinimui. Tačiau nesame tikri, ar net

ar daugiau laiko šiam klausimui skirti išspręstų problemą, nes, remiantis mentorių pasakojimais, susidarė įspūdis, kad tekstilės srities profesionalai jau yra labai užsiėmę kurdami savo prekės ženklus ir valdydami savo verslus, todėl jiems sunku rasti laiko ir pasiryžimo pirmiausia baigti privalomąjį CBP internetinį kursą, o tik tada dalyvauti konkurso etape.

Nebuvo tinkamo sprendimo dėl išsamios informacijos apie dovanotų medžiagų kilmę, gamybos procesus ir pan. trūkumo. Visi audinio gabalai buvo pristatyti dideliais kiekiais, todėl ant jų nebuvo pritvirtintų ritinių etikečių, o dovanoti drabužiai taip pat nebuvo identifikuoti. Tačiau kai medžiagos nebuvo galima visiškai atpažinti pagal lytėjimą, studentai visada galėjo

pasinaudoti laboratorijoje išmoktomis „“ technikomis ir ištirti pluoštus.

Dalyviai pasinaudojo savo mentorių pagalba ir dalyvavimu, ir, nepaisant kelių skundų dėl stebėjimo įrankio, akivaizdu, kad jis suteikė daug informacijos ir įžvalgų apie visą dizaino ir gamybos procesą.

Pagrindinės išmoktos pamokos

Visi dalyviai pabrėžė, kaip svarbu atlikti daug tyrimų prieš pradėdant kurti bet kokį dizainą. Būtent tyrimų dėka galima suderinti savo pradines idėjas su konkurso reikalavimais ir turimomis medžiagomis.

Kitas svarbus aspektas – dėmesys, kurį reikia skirti produkto paskirties supratimui. Keletas dizainų skirti scenos menams, pavyzdžiui, kinui, teatrui, operai, o kiti daugiausia skirti privačių renginių reikmėms.

Apibendrinant, dizaino suderinimas su jo įgyvendinamumu taip pat buvo viena iš pagrindinių išmoktų pamokų, daugiausia gautų iš mentorių, kurie geriau išmano rinkos realijas ir verslo poreikius.

Kalbant apie medžiagų šaltinius, kiekvieną rugsėjį, sutampant su kurso pradžia, visų tekstilės specialybių studentai vykdo intensyvią kampaniją, prašydami audinių tiekėjų atiduoti likučius, taip pat naudoja socialinę mediją, kad surinktų dėvėtus drabužius ir įvairius tekstilės audinius, kurie buvo panaudoti kitiems tikslams arba liko nepanaudoti. Tokiu būdu medžiagų niekada netrūksta.

Atrodo, kad studentai, dalyvavę „Entre-Fashion“ dalyje, jau labai gerai įsisavino tvarumo reikalavimo svarbą kuriant tekstilės gaminį. Perdirbtų medžiagų naudojimas jiems yra savaime suprantamas dalykas, ir jie išmoko, kad visiškai įmanoma sukurti kažką, turint omenyje kitą paskirtį nei ta, kuriai daiktas buvo skirtas iš pradžių.

Rekomendacijos

Remdamiesi savo patirtimi, rekomenduotume nustatyti mažiau ambicingus dalyvių pritraukimo tikslus, nes norint užtikrinti visišką dalyvavimą, reikia pasikliauti visų dalyvių įsipareigojimu. Patirtis ir sveikas protas rodo, kad tarp 60 žmonių (15 dalyvių iš 4 šalių) visada yra tikimybė, kad tam tikra jų dalis susidurs su problemomis, kurios neleis jiems užbaigti etapo.

Jei panašiuose švietimo projektuose taikomi griežti KPI, siūlome stengtis įtraukti daugiau studentų nei numatytas galutinių projektų skaičius, siekiant atsižvelgti į „pasitraukusius“ dalyvius: dalyvių skaičius turėtų būti lankstus ir vertinamas labiau kaip idealas, o ne kaip nustatytas tikslas, kad kiekvienas norintis galėtų pabandyti dalyvauti.

Kontekstas

„Entre-Fashion“ proceso įgyvendinime Graikijoje dalyvavo 15 dalyvių, kurie visi sėkmingai užbaigė visą procesą. Dalyvius atrinko organizacija po to, kai jie baigė „Green VETRINE“ gebėjimų stiprinimo programą (CBP) ir aiškiai išreiškė norą pereiti į kitą etapą. Tai užtikrino, kad visi dalyviai į procesą įsitraukė turėdami bendrą žinių pagrindą apie tvarumą ir cirkuliacinę madą, taip pat aiškią asmeninę motyvaciją toliau plėtoti savo idėjas.

Graikijos dalyvių grupė buvo įvairi tiek pagal kilmę, tiek pagal patirtį. Kai kurie dalyviai turėjo formalų išsilavinimą mados, dizaino ar kūrybinių sričių srityse, o kiti dar neturėjo akademinio išsilavinimo šioje srityje, tačiau pasižymėjo praktine patirtimi, asmeniniu įsitraukimu ir dideliu susidomėjimu tvariaja mada. Svarbu paminėti, kad dalyviai nebuvo „EUROTRAINING“ studentai, todėl Graikijos įgyvendinimas tapo ypač aktualus kaip „ „ pavyzdys, parodantis, kaip galima plėsti veiklą už organizacijos tiesioginės mokinių bazės ribų.

Graikijos dalyvių sukurti projektai atspindėjo platų supratimą apie tvarumą mados srityje, derindami kūrybiškumą, medžiagų pakartotinį naudojimą, asmeninių istorijų pasakojimą ir cirkuliacinį mąstymą. Kai kurios koncepcijos buvo grindžiamos paveldo tekstilės gaminių ir emociškai reikšmingų medžiagų perdurbimu, o kitos – ankstesnių projektų likusių audinių pakartotiniu naudojimu ir esamų išteklių transformavimu į naujus drabužius. Šie pavyzdžiai parodė, kad tvarus mados dizainas gali atsirasti tiek iš techninių žinių, tiek iš asmeninio įsipareigojimo, eksperimentavimo ir kontekstinio supratimo.

Pagrindiniai iššūkiai

Vienas iš pagrindinių iššūkių įgyvendinant projektą Graikijoje buvo dalyvių profilių įvairovė. Nors ši įvairovė praturtino procesą, ji taip pat reiškė, kad dalyviai į kūrimo etapą įžengė turėdami skirtingą techninių žinių lygį, dizaino brandą ir susipažinimą su struktūruotais produktų kūrimo procesais. Kai kurie dalyviai jautėsi patogiai kurdami drabužių konstrukcijas ir plėtojdami koncepcijas, o kitiems reikėjo daugiau paramos, kad idėjas paverstų įgyvendinamais ir gerai dokumentuotais rezultatais.

Kitas iššūkis buvo susijęs su tvarumo principų praktiniu taikymu. Dalyvius dažnai motyvavo stiprios kūrybinės koncepcijos ar asmeninės istorijos, tačiau jie turėjo išmokti suderinti jas su įgyvendinamais medžiagų pasirinkimais, uždarnosios grandinės strategijomis ir realistiškais gamybos sprendimais. Keliais atvejais iššūkis buvo ne tik sukurti tvarų dizainą, bet ir aiškiai pagrįsti bei paaiškinti, kodėl produktas gali būti laikomas tvarus.

Svarbi problema taip pat iškilo dėl su medžiagomis susijusių apribojimų. Graikijos dalyvių pateikti pavyzdžiai rodo, kad Graikijoje galimybės įsigyti tvarių audinių ir rasti specializuotų medžiagų vietoje tebėra ribotos. Dėl to dalyviai dažnai turėjo pasikliauti jau turimais tekstilės gaminiais, neparduotomis atsargomis, likusiomis medžiagomis arba esamais drabužiais ir audiniais, o tai reikalavo lankstumo ir prisitaikymo visą procesą.

Be to, kai kurie dalyviai susidūrė su techninėmis problemomis gamybos metu, ypač dirbdami su trapiais, senais, plisuotais ar kitaip sudėtingais audiniais. Tokiose situacijose reikėjo praktiškai spręsti problemas, supaprastinti dizainą ir nuolat apmąstyti, kaip išsaugoti tiek galutinio kūrinio koncepciją, tiek jo tvarumo vertę.

Sprendimai ir požiūriai

Vienas iš pagrindinių Graikijos projekto privalumų buvo tai, kad buvo atrinkti dalyviai, kurie jau buvo baigę CBP programą ir savanoriškai nusprendė tęsti „Entre-Fashion“ procesą. Tai padėjo suformuoti motyvuotą dalyvių grupę, kuri jau buvo susipažinusi su tvarumo klausimais ir pasiryžusi įsitraukti į ilgesnę bei sudėtingesnę kūrimo kelionę.

Siekiant atsižvelgti į skirtingą dalyvių patirtį ir įgūdžių lygį, procese buvo numatyta lankstumo galimybė ir individualūs keliai. Dalyviai galėjo kurti projektus remdamiesi savo ištekliais, patirtimi ir dizaino kalba, tuo pačiu dirbdami pagal bendrą „Entre-Fashion“ sistemą. Tai padarė procesą įtraukų tiek dalyviams, turintiems formalaus, tiek neformalaus mokymosi patirtį.

Svarbų vaidmenį atliko ir mentorių pagalba bei konsultacijos. Mentorių ir programos darbuotojų parama padėjo dalyviams įvertinti idėjas, apmąstyti tvarumo pasirinkimus ir

išspręsti technines ar koncepcines neaiškumas. Kai kuriems dalyviams internetiniai susitikimai ir struktūruoti mainai buvo ypač naudingi siekiant išsiaiškinti lūkesčius ir išlaikyti pasitikėjimą kūrimo proceso metu.

Ypač veiksmingas metodas Graikijoje buvo aktyvus esamų medžiagų naudojimas kaip dizaino atspirties taškas. Vietoj to, kad priklausytų nuo naujų žaliavų įsigijimo, dalyviai dažnai dirbo su jau turimomis medžiagomis, pavyzdžiui, šeimos tekstilės gaminiais, audinių likučiais ar komponentais iš anksčiau neužbaigtų drabužių. Tai sumažino atliekų kiekį, padarė cirkuliacinį modelį apčiuopiamą ir paskatino praktiškai suprasti pakartotinį naudojimą, perdizainą ir vertės atkūrimą. Kai kuriais atvejais dalyviai į dizainą taip pat įtraukė daugiafunkciškumą, emocinį ilgaamžiškumą ir simbolinį pasakojimą, taip sustiprindami tiek tvarumo aspektą, tiek galutinio rezultato unikalumą.

Pagrindinės išmoktos pamokos

Graikijos patirtis parodė, kad tvaraus mados kūrimo plėtra nepriklauso vien tik nuo formaliojo išsilavinimo. Dalyviai, neturintys formalaus mados išsilavinimo, vis tiek sugebėjo prasmingai įsitraukti į procesą, jei turėjo praktinės patirties, stiprios motyvacijos ir tinkamo vadovavimo. Tai rodo, kad verslumo ir tvaraus mados mokymasis gali būti sėkmingai atvertas platesnėms tikslinėms grupėms, su sąlyga, kad sistema yra gerai struktūrizuota.

Kita svarbi išvada – tvarumas gali būti išreikštas įvairiais būdais. Graikijos projektuose tvarumas neapsiribojo tik sertifikuotų medžiagų naudojimu. Jis taip pat atsispindėjo per perdirbimą, „nulinės atliekos“ mąstyseną, esamų išteklių pakartotinį naudojimą, emocinį ryšį su medžiagomis, ilgaamžiškumą ir daugiafunkcinį panaudojimą. Šis platesnis supratimas ypač vertingas tais atvejais, kai prieiga prie sertifikuotų ar specializuotų tvarių medžiagų yra ribota.

Pavyzdžiai taip pat pabrėžė pasakojimo ir emocinės vertės svarbą tvarioje madoje. Šeimos relikvijos pavertimas šiuolaikiniu drabužiu arba ankstesnių projektų medžiagų pakartotinis naudojimas suteikė dalyviams galimybę kurti gaminius, turinčius gilesnę prasmę, tapatybę ir tęstinumą. Tai sustiprina idėją, kad tvarumas madoje yra ne tik techninis, bet ir kultūrinis bei asmeninis.

Galiausiai šis procesas patvirtino, kad apribojimai gali būti produktyvūs. Ribotas medžiagų prieinamumas, techninis sudėtingumas ir būtinybė pritaikyti idėjas prie realių sąlygų nebūtinai susilpnino rezultatus. Priešingai, jie dažnai paskatino dalyvius tapti kūrybingesniais, išradingesniais ir sąmoningesniais priimant dizaino sprendimus.

Rekomendacijos

Remiantis Graikijoje įgyvendintu projektu, galima pateikti keletą rekomendacijų būsimoms „Entre-Fashion“ proceso versijoms.

Pirma, turėtų būti išlaikytas reikalavimas, kad dalyviai užbaigtų CBP prieš pereidami į produkto „“ kūrimo etapą, nes tai sukuria tvirtą bendrą pagrindą ir pagerina pasirengimą. Tuo pačiu metu ateities įgyvendinimai turėtų ir toliau būti atviri dalyviams, turintiems įvairų išsilavinimą ir profesinę patirtį, o ne tik tiems, kurie šiuo metu studijuoja formalioje mados švietimo sistemoje.

Antra, reikėtų teikti papildomą paramą, padedančią tvarumo koncepcijas paversti konkrečiais dizaino ir gamybos sprendimais. Dalyviams būtų naudinga gauti labiau struktūruotas gaires, kaip pagrįsti tvarumo teiginius, įvertinti medžiagų pasirinkimą ir aiškiai bei patikimai komunikuoti cirkuliacinės ekonomikos strategijas.

Trečia, būtų naudinga sustiprinti paramą medžiagų įsigijimo srityje Graikijos kontekste. Daugiau informacijos apie vietinius tiekėjus, nepanaudotų atsargų galimybes, sertifikuotas medžiagas ir alternatyvius tiekimo šaltinius galėtų padėti dalyviams priimti geriau pagrįstus sprendimus ir sumažinti neapibrėžtumą kūrimo proceso metu.

Ketvirta, procese reikėtų toliau skatinti esamų medžiagų naudojimą, perdirbimo strategijas ir daugiafunkcinį dizainą, nes Graikijoje šie metodai pasirodė esą labai aktualūs ir prieinami. Šie metodai ne tik sumažina atliekų kiekį, bet ir padeda dalyviams susieti tvarumą su kūrybiškumu ir tapatybe.

Galiausiai, mentorystė turėtų išlikti pagrindine proceso dalimi, su reguliariais vertinimo etapais, kurie remia tiek techninę plėtrą, tiek refleksyvų mokymąsi. Tai ypač svarbu mišrioje grupėse, kuriose dalyviai gali labai skirtis patirtimi, pasitikėjimu savimi ir gebėjimu savarankiškai organizuoti savo darbą.

Kontekstas

„Entre-Fashion“ proceso įgyvendinime Bulgarijoje dalyvavo iš viso 22 profesinio mokymo mokiniai, šiek tiek mažiau nei pradinis tikslas – 24 dalyviai. Mokiniai buvo atrinkti iš vidurinių mokyklų ir profesinio mokymo klasių, teikiančių mokymą mados srityje; atrankai buvo naudojamos asmeninės prezentacijos, tiesioginis bendravimas su mokytojais ir informacijos sklaida socialinės žiniasklaidos kanaluose.

Dalyvauti galėjo tik studentai, įrašyti į su mada susijusias švietimo ir mokymo programas, nes buvo manoma, kad jie labiau linkę įsitraukti į struktūruotą, ilgalaikę iniciatyvą, reikalaujančią tiek kūrybinio, tiek techninio įsitraukimo. Be to, visi dalyviai turėjo būti baigę „Green VETRINE“ gebėjimų stiprinimo programą (CBP), užtikrinančią bendrą žinių pagrindą. Šį reikalavimą sėkmingai įvykdė visi dalyviai.

Visi dalyviai buvo iš švietimo įstaigų, nes struktūruota mokymosi aplinka atlieka pagrindinį vaidmenį sudarant palankias sąlygas dalyvauti tokio pobūdžio iniciatyvose. Buvo manoma, kad asmenys, nesusiję su šiomis aplinkybėmis, gali susidurti su didesnėmis kliūtimis įsitraukiant į projektą ir sunkumais jį įgyvendinant.

Procesas buvo įgyvendintas bendradarbiaujant su pramonės partneriais, kurie veikė kaip mentoriai ir atstovavo įvairiems tekstilės ir aprangos vertės grandinės segmentams. Šis bendradarbiavimas leido besimokantiejiems susieti dizaino kūrimą su realia pramonės praktika ir apribojimais.

Pagrindiniai iššūkiai

Dalyvių atranka nebuvo sudėtinga. Daugelis studentų prisijungė su entuziazmu ir dideliu susidomėjimu. Tačiau mobilizuoti studentus dalyvauti užklasiniame veikloje pasirodė esąs sudėtinga dėl jų bendros darbo naštos, susijusios su kitais mokyklos įsipareigojimais. Iš pradžių pažanga buvo lėtesnė, kol nebuvo išgrynintos idėjos ir prasidėjo tikrasis gamybos etapas.

Kitas svarbus iššūkis buvo susijęs su laiku. Pradiniame plane buvo numatytas nepertraukiamas aštuonių mėnesių kūrimo procesas; tačiau iniciatyvos pradžia sutapo su mokslo metų pabaiga, kai studentai daugiausia dėmesio skyrė baigiamiesiems vertinimams. Vasaros laikotarpiu dalyvavimas žymiai sumažėjo, todėl rugsėjo mėnesį teko vėl skatinti įsitraukimą organizuojant papildomas veiklas. Dėl to faktinis kūrimo etapas vyko nuo rugsėjo iki vasario, o ne pagal iš pradžių numatytą grafiką.

Taip pat pasirodė esąs sudėtinga išlaikyti besimokančiųjų įsitraukimą per visą procesą. Nors kai kurie dalyviai išliko nuosekliai aktyvūs, kiti dalyvavo nereguliariai, ypač bendraudami su mentoriais. Nors stebėjimo įrankis leido reguliariai teikti atnaujinimus ir grįžtamąjį ryšį, vien jo nepakako, kad būtų užtikrintas nuolatinis įsitraukimas.

Techniniu požiūriu mokiniai susidūrė su sunkumais, susijusiais su tvarių medžiagų įsigijimu, pradinių koncepcijų pritaikymu prie turimų išteklių ir gamybos apribojimų valdymu. Dėl šių iššūkių dažnai teko iš esmės keisti pradines dizaino idėjas.

Mentoriai taip pat nustatė spragų pagrindinėse tarpdalykinėse kompetencijose, ypač laiko valdymo, organizavimo ir aktyvios komunikacijos srityse, o tai turėjo įtakos proceso tempui ir nuoseklumui.

Sprendimai ir metodai

Siekiant įveikti šiuos iššūkius, esminę reikšmę turėjo tiesioginis bendravimas ir nuolatinės diskusijos su mentoriais. Kiekvienas pradinės idėjos pakeitimas buvo aptariamas akis į akį su mentoriais, kurie aktyviai teikė patarimus ir nurodymus, kaip teisingai įgyvendinti produkto koncepcijas.

Pasibaigus vasaros laikotarpiui buvo surengti papildomi susitikimai, diskusijos ir trumpos sesijos, skirtos žinioms atnaujinti ir projekto užduotims priminti. Nors darbas vėl prasidėjo lėtesniu tempu, toks požiūris užtikrino proceso tęstinumą.

Stebėjimo įrankis suteikė struktūrizuotą sistemą, leidžiančią stebėti pažangą ir rinkti informaciją apie mokinių veiklą, iššūkius ir apmąstymus. Nepaisant skirtingo įsitraukimo lygio, jis padėjo dokumentuoti procesą ir palengvino koordinavimą.

Mokymosi dalyviai taikė iteracinį požiūrį į produkto kūrimą, pritaikydami savo koncepcijas atsižvelgdami į medžiagų prieinamumą, techninį įgyvendinamumą ir mentorių atsiliepimus. Šis lankstumas pasirodė esąs būtinas įveikiant apribojimus.

Pagrindinės išmoktos pamokos

Patirtis Bulgarijoje parodė, kad tvarus produktų kūrimas iš esmės yra iteracinis procesas. Mokiniai atrado naujas galimybes ugdyti savo talentus ir kūrybiškai išreikšti save. Tvarios medžiagos siūlo neribotas galimybes, kai turima pakankamai išteklių.

Iš pradžių medžiagų įsigijimas buvo sudėtingas, todėl mokiniai turėjo nuolat pritaikyti savo idėjas dėl medžiagų trūkumo, techninių sunkumų ir įgyvendinamumo apribojimų. Tai pabrėžė lankstumo ir problemų sprendimo įgūdžių svarbą.

Tvarių medžiagų įsigijimas tapo pagrindiniu iššūkiu, turėjusiu įtakos tiek dizaino sprendimams, tiek galutiniams rezultatams.

Kita svarbi pamoka – būtinybė suderinti kūrybiškumą su įgyvendinamumu. Nors mokiniai siekė sukurti novatoriškus sprendimus, jie turėjo suderinti šiuos siekius su gamybos realijomis, turimais ištekliais ir laiko apribojimais.

Šis procesas taip pat sustiprino supratimą apie tvarumą kaip sisteminę sąvoką – apimančią ne tik medžiagų pasirinkimą, bet ir gamybos procesus, ilgaamžiškumą, gyvavimo ciklo mąstymą bei atsakingą veiklą visoje vertės grandinėje.

Mentoriai pabrėžė, kaip svarbu suderinti dizaino idėjas su rinkos realijomis, įskaitant sąnaudas, masto pritaikomumą ir vartotojų lūkesčius.

Rekomendacijos

Remiantis Bulgarijoje įgyta patirtimi, galima pateikti šias rekomendacijas:

- Darbo grafikai ir planavimas turėtų būti suderinti su akademiniu kalendoriumi, ypač atsižvelgiant į vasaros laikotarpį, kuris paprastai skiriamas atostogoms.
- Glaudesnis integravimas į švietimo programas, įskaitant įtraukimą į oficialias pamokas ir aktyvų mokytojų dalyvavimą, gali žymiai padidinti dalyvių skaičių.
- Dalyvių pritraukimo pastangas ir įtraukimo mechanizmus reikėtų remti papildomomis paskatomis, siekiant padidinti dalyvių įsipareigojimą.
- Mentorstės procesai turėtų būti geriau struktūrizuoti, nustatant aiškias gaires.
- Reikėtų stiprinti supratimą apie tvarumą kaip sisteminį procesą.
- Praktiniai ir pakartotiniai mokymosi metodai turėtų išlikti prioritetu, nes jie veiksmingai remia kompetencijų ugdymą.

6. Mokinių patirtys ir projekto eiga

6.1. Įvadas

Pagrindinė „Entre-Fashion“ proceso sudedamoji dalis buvo **galimybė besimokantiems tvarumo principus paversti konkrečia produktų kūrimo patirtimi**. Per visą šį procesą dalyviai dalyvavo struktūrizuotame procese, kuris juos vedė nuo pradinės koncepcijos kūrimo iki labiau ištobulintų ir įgyvendinamų produktų rezultatų.

Šio proceso metu **besimokantieji tyrinėjo įvairius drabužių produktų projektavimo ir kūrimo metodus, nuolat apmąstydami aplinkosauginę atsakomybę, medžiagų pasirinkimą ir praktines mados gamybos realijas**.

Užuo vertinę tvarumą kaip abstraktų sąvoką, mokiniai turėjo jį atsižvelgti kaip į nuolatinio sprendimų priėmimo proceso dalį. Tai apėmė reagavimą į apribojimus, idėjų pritaikymą ir tvarumo aspektų suderinimą su įgyvendinamumu, kūrybiškumu bei turimais ištekliais.

Mokymosi dalyviai savo patirtis užfiksavo trumpuose apmąstymų tekstuose ir asmeniniuose dienoraščiuose, pateikdami įžvalgas apie savo motyvaciją, kūrybinius procesus ir iššūkius, su kuriais susidūrė vykdydami savo projektus. Šie apmąstymai yra pagrindinis metodikos elementas, padedantis tiek individualiam mokymuisi, tiek bendro proceso vertinimui.

Šių apmąstymų analizė suteikia vertingų įžvalgų apie tai, kaip būsimi mados profesionalai praktikoje susiduria su tvarumo sąvokomis ir kaip struktūruotos švietimo iniciatyvos, tokios kaip „VETRINE“, gali prisidėti prie atsakingesnių ir informuotesnių dizaino praktikų plėtos.

Mokinių patirtyse išryškėjo keletas bendrų temų, pabrėžiančių tiek galimybes, tiek sudėtingumus, susijusius su tvary mados produktų kūrimu. Šios įžvalgos yra ypač aktualios pedagogams ir suinteresuotosioms šalims, siekiančioms suprasti, kaip tvarumo mokymąsi galima veiksmingai pritaikyti praktikoje ir integruoti į dizaino procesus.

6.2. Motyvacija ir asmeninis įsitraukimas į tvarumo klausimus

Vienas iš labiausiai į akis krintančių elementų mokinių apmąstymuose yra stipri asmeninė motyvacija domėtis tvarumo klausimais. Daugelis dalyvių išreiškė norą permąstyti tradicines mados praktikas ir ieškoti alternatyvių požiūrių, kuriuose prioritetą teikiamas atsakomybei už aplinką.

Keliems mokiniams tvarumas buvo glaudžiai susijęs su susirūpinimu dėl atliekų, perprodukcijos ir mados pramonės poveikio aplinkai. Kiti pabrėžė, kaip svarbu kurti drabužius, kurie tarnautų ilgiau, galėtų būti naudojami įvairiais būdais arba būtų pagaminti iš medžiagų, paliekančių mažesnę ekologinę pėdsaką.

Daugeliu atvejų dalyviai tvarumą apibūdino ne tik kaip techninį reikalavimą, bet ir kaip asmeninę vertybę, darančią įtaką jų dizaino sprendimams. Ši perspektyva paskatino „“ dalyvius giliau apmąstyti kūrybiškumo, atsakomybės ir mados ateities santykį.

„Entre-Fashion“ procesas suteikė sistemą, kurioje šias motyvacijas buvo galima paversti

praktiniais eksperimentais, leidžiančiais studentams išbandyti idėjas ir tyrinėti įvairius dizaino sprendimus, atitinkančius tvarumo principus.

6.3. Eksperimentavimas su medžiagomis ir tvarus dizainas

Medžiagų pasirinkimas tapo vienu iš svarbiausių mokinių projektų aspektų. Dalyviai tyrinėjo įvairių tipų pluoštus ir audinius, įskaitant natūralias medžiagas, perdirbtus tekstilės gaminius ir novatoriškas alternatyvas.

Keletas dalyvių pabrėžė, kaip svarbu suprasti, kokį poveikį aplinkai daro pasirinktos medžiagos. Tai apėmė tokių veiksmų kaip ilgaamžiškumas, perdirbamumas ir su tekstilės gamyba susijęs aplinkos pėdsakas įvertinimą.

6 paveikslas: AEG studentė IDOIA RAZQUIN dirba su audinių atraižomis

Eksperimentavimas su medžiagomis dažnai paskatindavo studentus permąstyti tradicinius dizaino metodus. Kai kurie dalyviai tyrinėjo daugiavfunkcinių drabužių, kuriuos galima dėvėti įvairiais būdais, naudojimą, taip sumažindami poreikį turėti daug drabužių. Kiti sutelkė dėmesį į modulinį dizainą arba pritaikomas konstrukcijas, kurios galėtų prailginti produkto tarnavimo laiką.

Šie tyrimai iliustruoja, kaip tvarumo aspektai gali daryti įtaką tiek estetiniams, tiek funkciniais drabužių dizaino aspektams, skatindami besimokančiuosius požiūrį į mados kūrimą vertinti iš labiau holistinės perspektyvos.

6.4. Kūrybiškumo ir tvarumo pusiausvyra

Viena iš dažniausiai pasikartojančių temų mokinių apmąstymuose buvo iššūkis suderinti kūrybinę raišką su tvarumo tikslais.

Nors dalyviai buvo motyvuoti į savo projektus įtraukti aplinkai nekenksmingas praktikas, jie dažnai susidurdavo su praktiniais apribojimais, susijusiais su medžiagomis, gamybos technikomis ar dizaino įgyvendinamumu. Kai kuriais atvejais mokiniai pastebėjo, kad tam tikras tvarias medžiagas sunku gauti arba jos gamybos procese elgėsi ne taip, kaip tikėtasi.

7 paveikslas: Dimitaro Talevo studentė Simona Tsutsumanova vilki suknelę, pasiūtą iš daugybės džinsų gabalėlių. Bulgarijos studentai nustatė, kad labiausiai prieinama tvari medžiaga buvo dėvėti džinsai.

Šie iššūkiai pabrėžė tvarių mados gaminių kūrimo sudėtingumą ir dar kartą patvirtino eksperimentavimo bei pakartotinės plėtos svarbą. Mokiniai dažnai minėjo, kad dėl techninių apribojimų ar medžiagų savybių jiems teko koreguoti savo pradines idėjas.

Tuo pačiu metu šios sunkumai dažnai buvo vertinami kaip mokymosi galimybės. Dalyviai teigė, kad giliau suprato tvaraus dizaino kompromisus ir geriau suvokė, kaip aplinkosaugos aspektai gali daryti įtaką dizaino sprendimams.

6.5. Mentorių vaidmuo mokymosi procese

Mentorystė atliko svarbų vaidmenį remiant dalyvius per visą „Entre-Fashion“ kelionę. Daugelis dalyvių pabrėžė, kaip vertinga buvo gauti atsiliepimus iš profesionalų, turinčių patirties tekstilės ir aprangos sektoriuje.

Mentoriai teikė patarimus dėl techninių produkto kūrimo aspektų, įskaitant medžiagų pasirinkimą, drabužių konstrukciją ir įgyvendinamumo klausimus. Jų indėlis padėjo besimokantiejiems patobulinti savo idėjas ir rasti praktinius sprendimus iššūkiams, su kuriais susidūrė kūrimo proceso metu.

Be techninių patarimų, mentoriai taip pat prisidėjo prie platesnio supratimo apie mados pramonę ugdymo. Jų požiūris padėjo mokiniams apmąstyti, kaip tvarumas, kūrybiškumas ir rinkos lūkesčiai sąveikauja realiame kontekste.

Ši mokinių ir mentorių sąveika sukūrė dinamišką mokymosi aplinką, kurioje idėjos galėjo vystytis per dialogą ir refleksiją.

6.6. Mokymosi rezultatai ir įgūdžių ugdymas

„Entre-Fashion“ patirtis prisidėjo prie kelių pagrindinių kompetencijų ugdymo tarp dalyvavusių mokinių.

Dalyviai nurodė pažangą tokiose srityse kaip tvarių medžiagų tyrimai ir vertinimas; problemų sprendimas kuriant produktus; aplinkosaugos aspektų integravimas į dizaino sprendimus ir tvarumo koncepcijų perteikimas pasakojant produkto istoriją.

Be techninių įgūdžių, besimokantieji taip pat įgijo didesnę pasitikėjimą savo gebėjimais spręsti sudėtingus tvarumo iššūkius. Ši patirtis paskatino dalyvius kritiškiau vertinti mados gamybą ir ieškoti novatoriškų atsakingo dizaino metodų.

Šie rezultatai rodo projektinio mokymosi metodų potencialą remti kompetencijų, suderintų su besikeičiančiais tekstilės ir aprangos sektoriaus poreikiais, ugdymą.

6.7. Pagrindinės išvados, padarytos remiantis mokinių patirtimi

Išanalizavus mokinių apmąstymus, išryškėjo kelios pagrindinės išvados, kurios gali būti svarbios būsimoms švietimo iniciatyvoms, skirtoms tvariam mados sektoriui.

Pirma, tvarumo ugdymui naudinga derinti teorines žinias su praktiniais eksperimentais. Suteikiant mokiniams galimybę išbandyti idėjas kuriant produktus, padedama gilinti jų supratimą apie tvarumo iššūkius.

Antra, bendradarbiavimas su mentoriais ir pramonės atstovais atlieka svarbų vaidmenį stiprinant mokymosi patirties aktualumą. Profesionali pagalba gali padėti besimokantiejiems įveikti techninius iššūkius ir geriau suprasti gamybos realijas.

Galiausiai, „Entre-Fashion“ patirtis iliustruoja, kaip svarbu skatinti refleksiją per visą mokymosi procesą. Dokumentuodami savo patirtis ir dalydamiesi savo požiūriais, mokiniai prisideda prie vertingų įžvalgų, kurios gali būti naudingos būsimoms mokymo programoms ir iniciatyvoms.

7. Mentorių ir pramonės atstovų įžvalgos

7.1. Pramonės įtraukimo svarba

Vienas iš pagrindinių „VETRINE“ projekto tikslų – stiprinti ryšį tarp švietimo ir tekstilės bei aprangos pramonės. Todėl „Entre-Fashion“ procese įtraukiami šio sektoriaus profesionalai kaip mentoriai, leidžiantys besimokantiejiems pasinaudoti praktinėmis žiniomis ir realaus pasaulio perspektyvomis kuriant savo projektus.

Pramonės specialistų dalyvavimas padeda užpildyti spragą, kuri dažnai egzistuoja tarp akademinio mokymo ir produktų kūrimo realijų mados sektoriuje. Per mentoriškus santykius besimokantieji geriau supranta, kaip dizaino idėjos pramoninėje aplinkoje virsta produktais.

Pramonės įsitraukimas taip pat padeda užtikrinti, kad diskusijos apie tvarumą išliktų susijusios su praktiniais apribojimais ir galimybėmis, su kuriomis susiduria tekstilės ir aprangos vertės grandinėje veikiančios įmonės. Dalindamiesi savo patirtimi, mentoriai suteikia vertingų įžvalgų apie tai, kaip tvarumo principus galima integruoti į produktų kūrimo procesus, išlaikant įgyvendinamumą ir aktualumą rinkai.

Viena iš pagrindinių „Entre-Fashion“ patirties įžvalgų yra ta, kad perėjimas nuo teorinių žinių prie praktinio pritaikymo yra kritinis tvarumo mokymosi etapas. „ “ studentai parodė didelį susidomėjimą tvarumo koncepcijomis, ypač pradiniam mokymo etape. Tačiau šių koncepcijų pritaikymas realiose dizaino ir kūrimo situacijose pasirodė esąs vienas iš didžiausių iššūkių. Visą procesą tvarumas buvo suvokiamas kaip dinamiška ir besikeičianti sąvoka, o ne kaip nekintamas taisyklių rinkinys.

Visų pirma, patirtis parodė, kad mokiniai:

- ❖ turėjo pritaikyti savo pradines idėjas atsižvelgdami į medžiagų prieinamumą ir techninius apribojimus;
- ❖ geriau suprato įgyvendinamumą kaip pagrindinę projektavimo sudedamąją dalį;
- ❖ pagerino gebėjimą priimti pagrįstus sprendimus, remdamiesi realiomis sąlygomis;
- ❖ dalyvavo pakartotiniuose procesuose, tobulindami savo koncepcijas per bandymus ir grįžtamąjį ryšį;
- ❖ gamybos apribojimus;
- ❖ ilgaamžiškumą ir produkto gyvavimo ciklą;
- ❖ patogumą ir funkcionalumą;
- ❖ suderinimą su realiomis sąlygomis;
- ❖ peržiūri savo koncepcijas;
- ❖ teikti pirmenybę tam tikriems tvarumo aspektams, o ne kitiems.

Tai sustiprina pagrindinį „Entre-Fashion“ metodikos principą: mokymasis apie tvarumą yra glaudžiai susijęs su sprendimų priėmimu esant realioms sąlygoms.

7.2. Mentorių vaidmuo „Entre-Fashion“ procese

Mentoriai atlieka pagrindinį vaidmenį remdami besimokančiuosius per visą „Entre-Fashion“ kelionę, teikdami gaires, kurios papildo teorines žinias, įgytas per gebėjimų ugdymo programą.

Kūrimo proceso metu **mentoriai remia besimokančiuosius įvairiais būdais: teikia atsiliepimus apie dizaino koncepcijas ir produkto idėjas, pataria dėl medžiagų pasirinkimo ir tvarumo aspektų, taip pat aptaria gamybos procesų įgyvendinamumą.** Šios gairės padeda besimokantiems tobulinti savo projektus ir parengti patikimesnius bei realistiškesnius galutinius rezultatus.

Mentorių konsultacijos paprastai vyksta per struktūrizuotus susitikimus arba tarpinės peržiūros, organizuojamas įvairiuose proceso etapuose. Šios akimirkos leidžia besimokantiems pristatyti savo pažangą, aptarti iššūkius ir gauti tikslingą grįžtamąjį ryšį, kuris padeda planuoti tolesnius darbo žingsnius. Nuosekliai taikomas šis struktūrizuotas požiūris skatina nuolatinį mokymąsi ir stiprina sprendimų priėmimą per visą produkto kūrimo procesą.

Be techninės pagalbos, mentoriai taip pat atlieka svarbų vaidmenį susiejant mokymosi patirtį su realia pramonės praktika.

Jų dalyvavimas suteikia besimokantiems:

- ❖ technines gaires dėl projektavimo ir gamybos;
- ❖ grįžtamąjį ryšį dėl įgyvendinamumo ir įgyvendinimo;
- ❖ įžvalgas apie pramonės lūkesčius ir standartus;
- ❖ pagalbą sprendimų priėmimo procesuose;
- ❖ koncepcijų patvirtinimą ir tobulinimą;
- ❖ apribojimų nustatymas proceso pradžioje;
- ❖ mokinių nukreipimas link realistiškesnių ir įgyvendinamų sprendimų;
- ❖ kritinio mąstymo ir refleksijos skatinimas;
- ❖ laiko valdymas;
- ❖ organizavimas;
- ❖ aktyvi komunikacija;
- ❖ gebėjimas planuoti ir struktūrizuoti tobulėjimo procesus;
- ❖ struktūruotas vadovavimas žymiai pagerina mokymosi rezultatus;
- ❖ pramonės atstovų įtraukimas sustiprina proceso aktualumą;
- ❖ nuolatinė sąveika yra būtina veiksmingam žinių perdavimui.

Todėl mokymo įstaigų, projekto partnerių ir pramonės specialistų bendradarbiavimas yra svarbus žingsnis kuriant tvirtesnę tvarios mados švietimo ekosistemą.

7.3. Pramonės perspektyvos dėl tvarios mados plėtros

Tekstilės ir aprangos sektoriaus mentorių dalyvavimas suteikia besimokantiems vertingų įžvalgų apie iššūkius ir galimybes, susijusias su tvarios mados plėtra.

Pramonės specialistai dažnai pabrėžia, kaip sudėtinga integruoti tvarumą į produktų kūrimą. Nors susidomėjimas atsakingesnėmis gamybos praktikomis auga, įmonės taip pat turi atsižvelgti į tokius aspektus kaip techninis įgyvendinamumas, sąnaudų apribojimai, tiekimo grandinės prieinamumas ir rinkos lūkesčiai.

Bendraudami su besimokančiais, mentoriai pabrėžia, kaip svarbu laikytis subalansuoto požiūrio, derinančio aplinkosauginę atsakomybę su praktiniais sprendimais. Šiame kontekste

tvarumas suvokiamas ne tik kaip dizaino principas, bet ir kaip procesas, reikalaujantis dizainerių, gamintojų, tiekėjų ir kitų vertės grandinės dalyvių bendradarbiavimo.

Šios perspektyvos padeda besimokantiems susidaryti realistiškesnį supratimą apie šią sritį ir skatina juos ieškoti novatoriškų sprendimų, galinčių prisidėti prie tvaresnių gamybos modelių kūrimo.

7.4. Mokymasis iš dialogo tarp švietimo ir pramonės

„Entre-Fashion“ procesas parodo švietimo įstaigų ir pramonės dalyvių dialogo vertę. Kai besimokantieji tiesiogiai bendrauja su tekstilės ir mados sektoriaus specialistais, jie gauna prieigą prie žinių, kurios papildo jų akademinį išsilavinimą.

Toks keitimasis naudingas abiem pusėms. Mokiniai įgyja įžvalgų apie pramonės lūkesčius ir praktiką, o profesionalai gali susipažinti su naujomis idėjomis ir perspektyvomis, kurias siūlo jaunesnės dizainerių kartos.

Toks bendravimas gali prisidėti prie sektoriaus inovacinių gebėjimų stiprinimo, skatindamas eksperimentavimą ir naujų požiūrių į tvarų dizainą paiešką.

Ši patirtis taip pat pabrėžia, kaip svarbu sukurti struktūrizuotas bendradarbiavimo galimybes tarp švietimo teikėjų ir pramonės organizacijų, ypač tose srityse, kuriose technologijų plėtra ir tvarumo iššūkiai sparčiai keičia profesinę praktiką.

7.5. Pramonės įsitraukimas kaip ateities įgūdžių variklis

Perėjimas prie tvaresnio tekstilės ir aprangos sektoriaus reikalauja naujų įgūdžių ir kompetencijų ugdymo. Švietimo iniciatyvos, tokios kaip „VETRINE“ projektas, atlieka svarbų vaidmenį rengiant būsimus specialistus spręsti šiuos kylančius iššūkius.

Pramonės įsitraukimas žymiai prisideda prie šio tikslo, užtikrindamas, kad mokymo programos atitiktų besikeičiančius sektoriaus poreikius. Mentorai ir įmonės, dalyvaujančios „Entre-Fashion“ procese, padeda nustatyti atitinkamas kompetencijas, naujas tendencijas ir praktinius aspektus, kuriuos reikėtų integruoti į švietimo veiklą.

Todėl mokymo įstaigų, projekto partnerių ir pramonės specialistų bendradarbiavimas yra svarbus žingsnis kuriant tvirtesnę tvarios mados švietimo ekosistemą.

8. Tvaraus mados švietimo gerosios praktikos pavyzdžiai

8.1. Įvadas

Patirtis, įgyta įgyvendinant „Entre-Fashion“ procesą VETRINE projekte, suteikia vertingų įžvalgų apie tai, kaip tvarumą galima veiksmingai integruoti į mados švietimą.

Projekte buvo suderintas teorinis mokymasis, praktiniai eksperimentai, mentorstė ir bendradarbiavimas su pramonės atstovais. Šis integruotas požiūris leido besimokantiems tyrinėti tvarumo iššūkius struktūrizuotoje, tačiau kūrybingoje aplinkoje.

Išanalizavus projekto veiklas, besimokančiųjų patirtį ir mentorių atsiliepimus, pavyko nustatyti keletą geriausių praktikų, kurios gali padėti plėtoti būsimas švietimo iniciatyvas tvarios mados srityje.

Šios gerosios praktikos gali būti naudingos **profesinio mokymo ir lavinimo teikėjams, universitetams, pramonės organizacijoms ir politikos formuotojams**, suinteresuotiems stiprinti tvarumo kompetencijas tekstilės ir aprangos sektoriuje.

8.2. Žinių ir praktinių eksperimentų derinimas

Viena iš pagrindinių „VETRINE“ projekto pamokų – teorinių žinių ir praktinės mokymosi patirties derinimo svarba.

„Green VETRINE“ gebėjimų ugdymo programa suteikė besimokantiesiems sistemingą įvadą į tvarumo sąvokas, įskaitant poveikį aplinkai, uždarnosios ekonomikos principus ir atsakingos gamybos praktiką. Tačiau būtent per „Entre-Fashion“ procesą besimokantieji sugebėjo šias sąvokas paversti konkrečiais dizaino ir produktų kūrimo sprendimais.

Praktiniai eksperimentai leidžia besimokantiesiems geriau suprasti tvarumo iššūkių sudėtingumą ir, bandant bei apmąstant, ieškoti įvairių sprendimų. Šis požiūris padeda paversti abstrakčias sąvokas praktinėmis kompetencijomis, kurias galima pritaikyti profesinėje veikloje.

Todėl švietimo programose, kuriomis siekiama stiprinti tvarumo įgūdžius, reikėtų apsvarstyti **galimybę** integruoti **projektinį mokymąsi**, leidžiantį besimokantiesiems išbandyti idėjas ir pasiekti apčiuopiamų rezultatų.

8.3. Tvarumo integravimas į visą produkto gyvavimo ciklą

Kita svarbi projekto metu nustatyta geriausia praktika – būtinybė atsižvelgti į tvarumą per visą mados produktų gyvavimo ciklą.

Užuot sutelkus dėmesį į vieną aspektą, pavyzdžiui, medžiagas ar perdirbimą, „VETRINE“ metodika skatina besimokančiuosius atsižvelgti į įvairius tvarumo aspektus, įskaitant medžiagų pasirinkimą, produkto ilgaamžiškumą, gamybos procesus, poveikį aplinkai, vartotojų naudojimą ir produkto tarnavimo laiką.

Ši holistinė perspektyva padeda besimokantiesiems suprasti, kaip sprendimai, priimti projektavimo etape, gali paveikti aplinkosaugos rezultatus per visą drabužio gyvavimo ciklą.

Skatindamos besimokančiuosius mąstyti apie tvarumą kaip apie **sisteminį klausimą**, švietimo programos gali geriau paruošti būsimus specialistus spręsti sudėtingus iššūkius, su kuriais susiduria tekstilės ir aprangos sektoriaus.

8.4. Švietimo ir pramonės bendradarbiavimas

Pramonės specialistų įtraukimas į „Entre-Fashion“ procesą parodo, kaip svarbu stiprinti švietimo įstaigų ir tekstilės bei aprangos sektoriaus bendradarbiavimą.

Mentoriai suteikia besimokantiejiems įžvalgų apie gamybos realijas, tiekimo grandinės apribojimus ir rinkos lūkesčius. Ši perspektyva padeda studentams geriau suprasti, kaip tvarumo aspektai sąveikauja su techniniu įgyvendinamumu ir ekonominiais veiksniais.

Pramonės įsitraukimas taip pat prisideda prie mokymo programų aktualumo didinimo, užtikrinant, kad švietimo veikla išliktų susijusi su besikeičiančiais sektoriaus poreikiais.

Todėl struktūriškų dialogo ir bendradarbiavimo galimybių tarp švietimo teikėjų ir pramonės atstovų sukūrimas gali atlikti svarbų vaidmenį stiprinant tvarumo švietimą mados srityje.

8.5. Refleksijos ir dokumentavimo skatinimas

Kitas vertingas „Entre-Fashion“ proceso aspektas buvo dėmesys, skirtas mokymosi patirties apmąstymui ir dokumentavimui.

Mokymosi dalyviai buvo skatinami dokumentuoti savo pažangą ir dalytis apmąstymais apie savo dizaino sprendimus, susidūrusius iššūkius ir pamokas, išminktą kuriant projektus.

Šis refleksijos procesas padeda dalyviams gilinti supratimą apie tvarumo sąvokas ir skatina kritiškai mąstyti apie savo dizaino ir gamybos pasirinkimus.

Mokytojams ir projekto partneriams mokinių patirties dokumentavimas suteikia vertingų įžvalgų, kurios gali būti naudingos kuriant būsimas mokymo programas.

Skatinant besimokančiuosius apmąstyti savo darbą ir dokumentuoti mokymosi kelią, „ “ gali prisidėti prie turtingesnės ir prasmingesnės mokymosi patirties.

8.6. Mentorystės ir tarpusavio mokymosi vertė

„Entre-Fashion“ proceso mentorystės komponentas taip pat pabrėžia bendradarbiavimu grindžiamų mokymosi aplinkų svarbą.

Bendraudami su mentorais ir kitais dalyviais, besimokantieji turėjo galimybę keistis idėjomis, gauti grįžtamąjį ryšį ir tyrinėti alternatyvius požiūrius į tvarų dizainą.

Mokymasis iš bendramokslių ir mentorystė gali atlikti svarbų vaidmenį skatinant kūrybiškumą ir problemų sprendimą. Šie ryšiai skatina besimokančiuosius abejoti prielaidomis, apsvarstyti skirtingas perspektyvas ir tobulinti savo idėjas per dialogą.

Todėl švietimo iniciatyvos, kuriose integruojami mentorystės ir bendradarbiavimu grindžiamo mokymosi elementai, gali sukurti dinamiškesnę ir įtraukiančią mokymosi patirtį.

8.7. Mokymosi patirčių, susijusių su realiu pasauliu, kūrimas

Galiausiai „Entre-Fashion“ procesas parodo, kokia vertinga yra kurti mokymosi patirtis, imituojančias realaus pasaulio profesines situacijas.

Kviečiant besimokančiuosius kurti aprangos koncepcijas, bendrauti su mentorais ir pristatyti savo projektus platesnei auditorijai, ši iniciatyva skatina dalyvius susidurti su tokio pobūdžio iššūkiais, su kuriais jie gali susidurti savo būsimose profesinėse karjerose.

Šis požiūris padeda besimokantiejiems ugdyti ne tik technines kompetencijas, bet ir įgūdžius, susijusius su bendravimu, bendradarbiavimu ir problemų sprendimu. Todėl mokymosi aplinkų, atspindinčių realaus pasaulio sąlygas, kūrimas gali atlikti svarbų vaidmenį rengiant būsimus specialistus sparčiai besikeičiančiam tekstilės ir aprangos sektoriui.

9. Išvados ir ateities perspektyvos

9.1. Pagrindiniai „VETRINE“ mokymosi patirties rezultatai

„Green VETRINE“ gebėjimų ugdymo programos ir „Entre-Fashion“ proceso įgyvendinimas parodė, kad integruoti mokymosi metodai turi didelį potencialą remti tvarumo kompetencijų ugdymą tekstilės ir aprangos sektoriuje.

Derindamas teorines žinias, praktinius eksperimentus, mentoriavimą ir bendradarbiavimą su pramonės atstovais struktūruoto mokymosi proceso metu, „VETRINE“ projektas sukūrė aplinką, kurioje besimokantieji galėjo holistiškai ir praktiškai gilintis į tvarumo klausimus.

Viso projekto metu dalyviai tyrinėjo tvarumą ne kaip abstraktų sąvoką, o kaip praktinių aspektų rinkinį, turintį įtakos medžiagų pasirinkimui, gaminių dizainui, gamybos įgyvendinamumui ir pozicionavimui rinkoje. Šis požiūris leido besimokantiejiems susidaryti realistiškesnį ir praktiškesnį supratimą apie tvarios mados plėtrą.

Šiame vadove aprašytos mokymosi patirtys rodo, kaip struktūruotos ir praktika grindžiamos švietimo iniciatyvos gali padėti parengti būsimus specialistus, gebančius spręsti aplinkos, socialinius ir ekonominius iššūkius, su kuriais susiduria tekstilės ir aprangos sektorius.

9.2. Indėlis į tvaraus mados švietimą

Per „VETRINE“ projektą įgyta patirtis prisideda prie vykstančių diskusijų apie tai, kaip tvarumą galima veiksmingiau integruoti į mados švietimą.

Šie elementai sudaro šioje instrukcijoje pateiktos metodikos pagrindą ir gali būti gairėmis švietimo įstaigoms bei organizacijoms, suinteresuotoms plėtoti panašias iniciatyvas.

„VETRINE“ patirtis taip pat pabrėžia tarpdisciplininio bendradarbiavimo svarbą sprendžiant tvarumo iššūkius, suburiant pedagogus, besimokančiuosius ir pramonės atstovus, siekiant ištirti naujus atsakingos mados plėtos metodus.

9.3. Švietimo ir pramonės ryšių stiprinimas

Vienas iš svarbiausių „VETRINE“ metodo aspektų – tvirtas ryšys, užmegztas tarp švietimo teikėjų ir tekstilės bei aprangos pramonės.

Mentorių ir su rinka susijusių organizacijų dalyvavimas padėjo užtikrinti, kad mokymosi patirtis išliktų susijusi su gamybos ir produktų kūrimo realijomis. Šis bendradarbiavimas leido besimokantiejiems įsigilinti į pramonės praktiką, kartu skatindamas dialogą tarp profesionalų ir pradedančiųjų dizainerių.

Šių ryšių tarp švietimo ir pramonės stiprinimas bus itin svarbus rengiant būsimus specialistus sparčiai besikeičiančioms tekstilės ir aprangos sektoriaus sąlygoms.

Švietimo programos, skatinančios tokį bendradarbiavimą, gali atlikti svarbų vaidmenį remiant inovacijas, tvarumą ir konkurencingumą pramonėje.

9.4. Ateities perspektyvos ir galutinės išvados

Remiantis „VETRINE“ projekto patirtimi, **toliau pateikiamos rekomendacijos gali padėti veiksmingai įgyvendinti į tvarumą orientuotas mokymosi iniciatyvas:**

Mentorystė

- ❖ nustatyti struktūrizuotus mentorystės kontrolinius taškus visame procese;
- ❖ priskirti mentorius, turinčius atitinkamą kompetenciją, prie besimokančiųjų projektų;
- ❖ užtikrinti reguliarią ir nuolatinę mentorių ir besimokančiųjų sąveiką;

Tvarumo integravimas

- ❖ reikalauti, kad besimokantieji pagrįstų su tvarumu susijusius sprendimus;
- ❖ skatinti gyvavimo ciklo mąstymą ir sisteminius požiūrius;
- ❖ skatinti prisitaikymą atsižvelgiant į realius apribojimus;
- ❖ remti medžiagų tyrinėjimą, pakartotinį naudojimą ir alternatyvius sprendimus.

Mokymosi metodika

- ❖ teikti pirmenybę praktiniam ir patirtiniam mokymuisi;
- ❖ skatinti pakartotinį tobulinimą ir perprojektavimą, skatinantį refleksiją;
- ❖ integruoti tiek techninių, tiek tarpdisciplininių įgūdžių ugdymą.

Stebėjimas ir koordinavimas

- ❖ nustatyti reguliarius patikrinimus, siekiant remti pažangą;
- ❖ dokumentuoti plėtros procesus ir svarbiausius sprendimus;
- ❖ naudoti stebėjimą kaip pedagoginę priemonę, o ne tik ataskaitų teikimo tikslais.

Šiame vadove pateikta patirtis rodo, kad tvarumo ugdymui mados srityje naudingi metodai, kuriuose derinamas kūrybiškumas, techninės žinios ir įsitraukimas į realų pasaulį. Bendradarbiaujant besimokantiejiems, pedagogams, mentoriams ir pramonės organizacijoms, „VETRINE“ projektas sukūrė mokymosi sistemą, skatinančią eksperimentavimą, kritinį mąstymą ir atsakingą dizaino praktiką. Tekstilės ir aprangos sektoriui toliau patiriant gilius pokyčius, tokios iniciatyvos kaip „VETRINE“ pabrėžia, kaip svarbu būsimiems specialistams suteikti žinių, įgūdžių ir perspektyvų, reikalingų prisidėti prie tvaresnės mados sistemos kūrimo.

10. Praktiniai nurodymai ir rekomendacijos būsimam įgyvendinimui

Institucijų pasirengimas

Sėkmingam „Entre-Fashion“ metodikos įgyvendinimui reikalingas aiškus organizacinis planavimas ir suderinimas tarp mokymo tikslų, įgyvendinimo terminų bei turimų paramos struktūrų. Įstaigos raginamos nustatyti realistiškus grafikus, skirti laiko mentorių konsultacijoms ir užmegzti ryšius su pramonės suinteresuotosiomis šalimis dar prieš pradedant procesą.

Mokinių pasirengimas

Prieš pradedant tobulėjimo kelionę, dalyviams turėtų būti pateikta įžanga į tvarumo principus ir metodikos tikslus. Aiškus lūkesčių dėl darbo krūvio, terminų ir dalyvavimo lygio išdėstymas gali padėti sustiprinti besimokančiųjų įsitraukimą viso proceso metu.

Eksperimentavimo ir refleksijos skatinimas

Įgyvendinimo patirtis parodė, kaip svarbu sukurti mokymosi aplinką, skatinančią eksperimentavimą, kritinį mąstymą ir iteracinę plėtrą. **Mokiniam naudinga turėti galimybių išbandyti idėjas, apmąstyti iššūkius ir pritaikyti savo koncepcijas per visą projekto gyvavimo ciklą.**

Rekomendacijos mentoriams

Mentoriai atlieka esminį vaidmenį remdami besimokančiųjų tobulėjimą viso proceso metu. Vietoj to, kad primetų sprendimus, **mentoriai turėtų skatinti kritinį mąstymą, eksperimentavimą ir pagrįstą sprendimų priėmimą.** Konstruktyvi ir nuolatinė grįžtamoji informacija gali padėti besimokantiejiems geriau išlaikyti pusiausvyrą tarp kūrybiškumo, tvarumo ir techninio įgyvendinamumo.

Rekomendacijos pedagogams ir mokytojams

Švietėjai raginami derinti teorines tvarumo sąvokas su praktinėmis ir projektinėmis mokymosi veiklomis. Įgyvendinimo patirtis parodė patirtinio mokymosi metodų vertę, nes jie leidžia besimokantiejiems taikyti tvarumo principus realiuose plėtros scenarijuose.

Rekomendacijos profesinio mokymo teikėjams ir įstaigoms

Įstaigos, įgyvendinančios panašias iniciatyvas, raginamos **užmegzti tvirtą bendradarbiavimą su pramonės suinteresuotosiomis šalimis** ir sukurti lanksčias įgyvendinimo struktūras, galinčias prisitaikyti prie vietos švietimo realijų. **Ilgalaikis tvarumu orientuotų metodikų integravimas** gali prisidėti prie būsimų kompetencijų stiprinimo „ “ tekstilės ir aprangos sektoriuje.

Pritaikymo galimybės ir ateities perspektyvos

„Entre-Fashion“ metodikos įgyvendinimas parodė didelį prisitaikymą įvairiose švietimo ir institucinėse aplinkose. Todėl šią metodiką gali pakartoti ar pritaikyti profesinio mokymo teikėjai, aukštojo mokslo įstaigos, tvarumu orientuotos iniciatyvos, mados verslumo programos ir inovacijų centrai.

Ši patirtis taip pat pabrėžė hibridinių ir tarpdisciplininių mokymosi metodų, derinančių tvarumo ugdymą, mentorystę, eksperimentavimą ir pramonės įtraukimą, potencialą.

Metodikos lankstumas leidžia būsimiems vartotojams pritaikyti šią sistemą atsižvelgiant į vietos kontekstą, besimokančiųjų profilius ir institucijų pajėgumus.

Derindama į tvarumą orientuotą mokymąsi su praktine produktų plėtra ir refleksyviais procesais, **„Entre-Fashion“ metodika prisideda prie būsimų specialistų rengimo, kurie sugebės reaguoti į besikeičiančius tekstilės ir aprangos sektoriaus aplinkosaugos, socialinius bei ekonominius iššūkius.**